

W-7144 / 3

LUBELSKI ZWIĄZEK PRACY KULTURALNEJ

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
ZA ROK 1936
LUBLIN - 1937

LUBELSKI ZWIĄZEK PRACY KULTURALNEJ

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW

SYNDYKAT DZIENNIKARZY

T-WO BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
IM. H. ŁOPACIŃSKIEGO

T-WO LEKARSKIE

T-WO MIŁOŚNIKÓW KSIĄŻKI

T-WO MUZEUM LUBELSKIE

T-WO MUZYCZNE

T-WO PRAWNICZE

T-WO PROPAGANDY SZTUKI

T-WO PRZYJACIÓŁ NAUK

WYDZIAŁ POWIATOWY LUBELSKI

ZARZĄD MIEJSKI M. LUBLINA

ZW. ARTYSTÓW PLASTYKÓW

ZW. LITERATÓW W LUBLINIE

ZW. NAUCZ. POLSK. OKR. LUB.

ZW. PRACY OBYW. KOBIET

ZW. STOW. ŚPIEW. I MUZYCZ.

ZW. TEATRÓW I CHÓRÓW LUD.

OPRACOWAŁ DR. J. DUTKIEWICZ, SEKRETARZ
L. Z. P. K. – FOTOGRAFIE DR. J. DUTKIEWICZ. –
ODBITO W LUBELSKICH ZAKŁADACH GRAFICZ-
NYCH WŁAŚCICIEL ADAM SZCZUKA – LUBLIN

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA ROK 1936

CZ. I. SPRAWOZDANIE WŁADZ
I ORGANÓW L. Z. P. K.

CZ. II. SPRAWOZDANIA TOWA-
RZYSTW—CZŁONKÓW L. Z. P. K.

LUBLIN 1937

v-7111

Dom Pracy Kulturalnej – Widok ogólny od strony południowej.

Należy wreszcie mniemać, że w opublikowaniu sprawozdań większości Towarzystw - członków, które dotychczas sprawozdań nie publikowały, leżeć będzie moment współzawodnictwa i pobudzenia czujności nad biegiem spraw kulturalnych. Tymi względami poruszona Rada Związku jednomyślnie zadecydowała o publikowaniu sprawozdań w formie, jaką obecnie Zarząd podaje czytelnikowi.

Treść niniejszego sprawozdania podzielono na dwie części, z których pierwsza omawia działalność władz i organów samego Związku, druga zaś zawiera kolejne sprawozdania Towarzystw - członków Związku.

W części pierwszej starano się uwidocznic rezultaty pracy Zarządu lub specjalnych organów Związku — jak Komitet Budowy Domu Pracy Kulturalnej, Komisje Odczytowa i Plastyczna, Biblioteki Ruchome, Komitet Nagrody Literackiej, — wydzielonych przez Zarząd dla prowadzenia poszczególnych agend kulturalnych na terenie Lublina i Lubelszczyzny, — dotychczas nie podjętych przez żadne z istniejących towarzystw. Ze sprawozdania widać o ile określone zadania zostały na pewnych odcinkach spełnione; uderza również, że maximum wysiłków Zarządu zestrzeżone jest w kierunku budowy Domu Pracy Kulturalnej, który ma się stać gniazdem i centralą dla przyszłej działalności Związku.

Niemniej ważną jest część druga zawierająca sprawozdania towarzystw będących członkami Związku. W tej części można znaleźć już szczegółowe informacje co do stanu pewnych problemów kulturalnych na terenie Lubelszczyzny i co do czynności towarzystw, które się tymi problemami zajmują. Widać

z nich, jak wielkimi krokami posuwa się postęp w pracy kulturalnej na pewnych polach i odwrotnie wskazać można na odcinki, których działalność uległa zahamowaniu.

Jak to już na początku zaznaczono, sprawozdanie zawiera w sobie elementy wskazań na przyszłość. Pewne zadania pozostają nadal w niezmienionej formie, — inne, stosownie do zmieniających się potrzeb życia kulturalnego, będą ulegały przekreśleniu lub daleko idącym zmianom. Obok największego aktualnie zadania, jakim jest dla Związku budowa Domu Pracy Kulturalnej, nasuwa się przede wszystkim postulat zwrócenia baczniejszej uwagi na konieczności rozwojowe instytucyj, które mają Dom ten w niedalekiej już przyszłości ożywić. Konsekwencją tego musi być podwyższenie temperatury wewnętrznej i wzmożenie nasilenia pracy ściśle kulturalnej i kulturalno - naukowej, choćby kosztem powołania dla tej myśli specjalnej instytucji. Publikując niniejsze sprawozdanie w zwiększonej objętości — i ilustrując je widokami wzniesionego w okresie sprawozdawczym — w surowym murze — Domu P. K. — Zarząd L. Z. P. K. żywi nadzieję, że spełni ono nie tylko rolę miejscowego informatora o życiu kulturalnym, ale dotrze daleko poza granice Lubelszczyzny, zapoznając inne ośrodki kraju z tą ciekawą, bodaj że pierwszą w Polsce, formą symbiozy i współpracy towarzystw na polu kulturalnym i osiągniętymi przez nią rezultatami.

CZĘŚĆ I.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WŁADZ I ORGANÓW ZWIĄZKU

I. Rada i Zarząd

W ciągu roku 1936 przystąpiły do L. Z. P. K. następujące stowarzyszenia: Syndykat Dziennikarzy, Lubelskie Towarzystwo Lekarskie, Związek Stowarzyszeń Śpiewaczych i Muzycznych, Towarzystwo Propagandy Sztuki w Lublinie, Związek Artystów Plastyków w Lublinie, Towarzystwo Prawnicze w Lublinie. W ten sposób ogólna liczba członków wzrosła z 12 na 18, a powiększony o 6 delegatów członków skład Rady Związku przedstawiał się jak następuje:

1. Stow. Techników - - - inż. L. Chełmiński
2. Syndykat Dziennikarzy - - W. Gralewski
3. T-wo Biblioteki im. H. Łopacińskiego - - - St. Oczkowski
4. T-wo Lekarskie w Lublinie - dr Cz. Czerwiński
5. T-wo Miłośników Książki - ks. dr L. Zalewski
6. T-wo Muzeum Lubelskie - St. Dylewski
7. T-wo Muzyczne - - - inż. Fr. Papiewski
8. T-wo Prawnicze - - - B. Sekutowicz
9. T-wo Propagandy Sztuki - inż. Kelles Krauze B.
10. T-wo Przyjaciół Nauk - - dr Fr. Gucwa
11. Wydział Pow. Lubelski - W. Krzeszowski
12. Zarząd M. Lublina - - B. Liszkowski
13. Związek Artystów Plastyków - W. Filipiak
14. Związek Literatów Lubel. - J. Łobodowski
15. Związek Naucz. Polsk. - - W. Helman
16. Związek Pracy Ob. Kob. - M. Ziemska
17. Związek Stow. Śpiew. i Muz. - dr K. Niżyński
18. Związek Teatrów i Chórów Ludowych - - - St. Duczyński

W ciągu roku — wprost od pracy — odszedł na wieki nieodżałowanej pamięci Prezydent Miasta Lublina Józef Piechota — delegat do Rady Związku. Związek żegna w Nim wielkiego przyjaciela, — niezawodnego opiekuna — oddanego sprawie Związku współpracownika. Cześć Jego Pamięci!

Na miejsce ś. p. Prez. J. Piechoty wszedł jako delegat Z. M. do Rady vice-prezydent Bolesław Liszkowski.

Zarząd Związku stanowili:

Dr Feliks Araszkiewicz, prezes
Dr Zygmunt Kukulski, vice-prezes i skarbnik
Dr Józef Dutkiewicz, sekretarz
Wojewoda dr Józef Roźniecki
Kurator Stanisław Lewicki
Jadwiga Firewiczowa (do dn. 1.X 36 r.)
Inż. E. Górecki
Dr. Z. Kozłowski
M. Strawińska
K. Chomicz, przew. Kom. Odczytowej

W okresie sprawozdawczym Rada Związku odbyła 4 posiedzenia, Zarząd — 10, — w tym jedno wspólne Rady i Zarządu.

Komisja Rewizyjna w składzie: ks. dr Zalewski, dyr. W. Hellman, star. J. Dańkowski i red. W. Gralewski (zastępca) odbyła 2 posiedzenia.

Opiniodawcza działalność Rady poświęcona była w okresie sprawozdawczym wyczerpującemu przedyskutowaniu i zakwalifikowaniu szeregu najważniejszych spraw z bieżących czynności Związku. Orzeczenia Rady, jako jedynie autorytatywne, wyznaczały ogólny kierunek i cha-

Dom Pracy Kulturalnej – Widok z pod arkad wejściowych.

rakter prac Zarządu. Z zagadnień, które wysunęły się na pierwszy plan z tegorocznego porządku obrad, należy wyróżnić: ogólny kierunek działalności Związku, rozbudowa i usprawnienie kontaktu z Towarzystwami — członkami, ustalenia formy sprawozdań, umowy z Muzeum i Biblioteką im. H. Łopacińskiego w sprawie uregulowania stosunku prawno-finansowego w przyszłym Domu Pracy Kulturalnej, program pracy na rok przyszły i rozszerzenie działalności członków na prowincję. Prócz spraw omówionych przez Radę, Zarząd musiał przeprowadzać, załatwiać i regulować liczne sprawy bieżące, wpływające z prowadzenia budowy Domu Pracy Kulturalnej, wspierania finansowego i moralnego działalności poszczególnych Towarzystw — członków, normowania stosunku wzajemnego członków do siebie i do Związku; obok tej działalności, wynikającej z biegu spraw, rozwijał Zarząd Związku inicjatywę zmierzającą do dalszego zdobywania środków na budowę domu, oraz podjęcia i rozbudowania pracy kulturalnej na odcinkach zaniedbanych lub niedostatecznie rozwiniętych. Dla ilustracji pierwszej części prac Zarządu szczególnie wymownym jest podane niżej zestawienie rachunkowe L. Z. P. K. Po za udzieleniem drobnych kwot na subwencje i nagrodę lit. i czuwaniem nad ich zużyciem, najwięcej intensywną czynnością Zarządu były starania o zdobycie środków na budowę Domu, prowadzone, czy to w formie akcji indywidualnej na terenie pewnych instytucji społecznych i państwowych, czy to akcji zbiórkowej i cegiełkowej na terenie całego województwa. Warto zaznaczyć, że akcja ta została uwieńczona poważnym sukcesem finansowym, widocznym w poniższym zestawieniu rachunkowym — sukcesem — który pozwolił

na wyciągnięcie pod dach całego Domu Pracy Kulturalnej w okresie sprawozdawczym. Warto również uwzględnić że wśród sum zebranych przez Związek, obok państwowych i samorządowych, połowę stanowiły fundusze społeczne.

Jedną z bardziej skomplikowanych spraw było przeprowadzenie umowy o zawarciu spółki cywilnej z Muzeum Lubelskim. W umowie tej, aprobowanej przez Radę L. Z. P. K. i Walne Zgromadzenie T-wa Muzeum Lubelskie, określono wartość nieruchomości wraz z budynkami wzniesionymi przez T-wo „Muzeum Lubelskie” na sumę 142.186 zł, zaś wkładów poczynionych na wznoszony Dom Pracy Kulturalnej przez L. Z. P. K. na sumę około 280.000 zł, przy czym wspomniana nieruchomość, wraz ze wszystkimi istniejącymi i wznoszonymi budynkami, stanowić będzie współwłasność T-wa „Muzeum Lubelskie” i Związku Pracy Kulturalnej w Lublinie w równych niepodzielnych częściach. Muzeum otrzymuje w nowym gmachu pomieszczenie dla zbiorów ogólnej powierzchni 465.71 m². W umowie określono szczegółowo wszelkie dalsze szczegóły dotyczące użytkowania i administracji gmachu. Poza tym Muzeum, po otrzymaniu od L. Z. P. K. pożyczki w wys. 3.500 zł, zobowiązało się uwolnić I-szy Nr. hip. nieruchomości pod zaciągnięcie większej pożyczki przez L. Z. P. K. na wykończenie budowy gmachu.

Został również opracowany projekt umowy z T-wem Biblioteki im. H. Łopacińskiego w Lublinie, normujący, w podobny do poprzedniego sposób, sprawę użytkowania gmachu P. K. Zrzekając się sumy 13.000 zł ciążącej w formie długu na hipotecę T-wa Muzeum Lubelskie, Biblioteka H. Łopacińskiego uzyska w Domu

P. K. bezpłatne pomieszczenie dla zbiorów na przeciąg 25 lat.

W sferze inicjowania pracy kulturalnej na pewnych odcinkach wymienić należy: 1) powołanie komitetu i patronowanie jego pracom przy urządzeniu wystawy pamiątek z pobytu Marsz. J. Piłsudskiego w Lubelszczyźnie, z której sprawozdanie zamieszczono poniżej, 2) piecza nad pracą Komisji Odczytowej i powołanie specjalnego „Pogotowia prelegentów” dla rozszerzenia i spopularyzowania akcji odczytowej w Lublinie i na prowincji (sprawozdanie poniżej), 3) powołanie jury konkursowego dla przyznania nagrody literackiej (sprawozdanie poniżej) 4) wpływ na Zarząd Miejski w kierunku nadania charakteru demokratycznego i spopularyzowania w szerokich sferach Lublina — teatru (sprawozdanie Zarządu Miejskiego poniżej) 5) Dalsza planowa rozbudowa — mogącej się poszczycić doniosłymi rezultatami — akcji Bibliotek Ruchomych (sprawozdanie poniżej) 6) poparcie finansowe i moralne akcji przekształcenia się Komisji Plastycznej w T-wo Propagandy Sztuki w Lublinie, 7) Zainicjowanie stałych literackich wieczorów dyskusyjnych w Związku Literatów Lubelskich.

Rozpoczęto starania nad pozyskaniem u Głównego Komitetu uczczenia Pamięci Marsz. J. Piłsudskiego nazwy dla Domu P. K.: — im. Marsz. J. Piłsudskiego.

Podjęto prace nad przygotowaniem planu stworzenia stałych podstaw finansowych dla oparcia istnienia i utrzymywania Domu P. K. Plan przewidywałby uzyskania możliwie szerokich podstaw oparcia przede wszystkim wśród związków i instytucji samorządowych województwa.

II. Zestawienie rachunkowości L. Z. P. K.

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1936 r.

Przychód		Rozchód	
Saldo gotów. na dz. 1/I-36 r. zł	34.914.30	Administracja zł	766.66
Wpisowe i składki „	389.90	Subw. Czas. „Kamena” . . „	300.—
Subwencje:		Nagrody „	1.050.—
Minist. W. R. i O. P. . . . „	10.000.—	Tow. Muzeum Lub. „	3.500.—
Fund. Pracy „	10.000.—	Różne „	714.—
Rada Woj. Lub. „	9.000.—	Komisja Artyst. „	793.97
Zarząd Miejski m. Lublina. „	5.000.—	Budowa Domu P. K. . . . „	65.987.40
Ordyn. Zamoyskich . . . „	2.500.—	Biblioteki Ruch. „	42.339.98
Pol. Akc. S-ka Tel. . . . „	299.—	„ zatrudn. pracow. „	690.—
Izba Przem. - Handl. . . . „	250.—		
Bekoniarnia „	50.—	Razem . zł	116.142.01
Cukrownie: „Opole” . . . „	25.—		
„ „Strzyżów” . . . „	1.000.—		
„ „Woźuczyn” . . . „	500.—		
Sprzedaż cegiełek „	2.241.23	Kasa zł	13.69
Biblioteki Ruchome „	41.899.62	P. K. O. . . . „	3.400.09
„ zatrudn. pracow. „	720.—	Bank G. K. . . „	797.58 „
Komisja Artyst. „	248.75		4.211.36
Odsetki „	1.315.57		
Razem . zł	120.353.37	Razem . zł	120.353.37

Skarbnik *Dr Z. Kukulski.*

III. Preliminarz budżetowy L. Z. P. K. na rok 1937

Przychód

Saldo na rok 1937 . . . zł	4.211.36
Składki członkowskie . . . „	500.—
Subsydia Wydz. Pow. . . „	2.000.—
„ Rady Wojew. . . „	4.000.—
„ Min. W. R. i O. P. „	5.000.—
„ Funduszu Pracy . . „	50.000.—
Fundusz Bibliotek Ruch. . „	45.000.—
Akcja cegiełkowa . . . „	788.64
Zwrot pożyczek „	500.—
Różne „	1.000.—

Razem . zł 113.000.—

Rozchód

Fundusz Budowlany	zł 59.150.—
Biblioteki Ruchome	„ 47.852.04
Akcja artystyczno-odczyt.	„ 1.000.—
Subw. Tow. Przyj. Nauk.	„ 1.000.—
„ czas. „Kamena”	„ 300.—
„ Tow. Muzycznemu	„ 450.—
Nagroda im. K. Rayskiego	„ 1.000.—
Administracja	„ 800.—
Nieprzewidziane (druk spra- wozd. rocznego, koszty podróży, subs. na spłatę długów Muzeum i dla Zw. Stow. Śpiewaczych itp.	„ 1.447.96

Razem . zł 113.000.—

IV. Komitet Budowy Domu Pracy Kulturalnej

Sprawozdanie z postępu budowy za rok 1936 obejmuje ściśle okres od dnia 14 kwietnia do dnia 20 października 1936 roku. Po przerwie bowiem zimowej roboty budowlane zostały podjęte w dniu 14.IV.1936 r. W ciągu kwietnia wykonywano mury części głównej, 1-szego i 2-giego piętra, strop żelbetowy nad czytelnią i mury pierwszego piętra nad czytelnią w partii o założeniu półkolistym. Rozpoczęto konstrukcję żelbetową składnicy bibliotecznej. W dalszym ciągu, obok postępującej budowy murów i konstrukcji żelbetowej, przesklepiono sklepienia krzyżowe nad otwartą galerią frontową. Jednocześnie rozpoczęto okładanie słupów międzyokiennych klinkierem i szarą cegłą cementową, układanie sklepień Kleina nad parterem, a następnie szalowanie stropów nad 2-gim piętrzem części głównej, o konstrukcji żelbetowej.

Ze względu na zmienione, wskutek trudnych warunków fundowania, formy stóp fundamentowych, powiększono piwnice w budynku o objętość pod przejazdem w części bibliotecznej; piwnicę tę przeznaczoną na skład węgla dla kotłowni, przykryto stropem żelbetowym z otworem kwadratowym pozwalającym na zsypywanie węgla wprost z przejazdu.

W czerwcu rozpoczęte zostały roboty murarskie z cegły dziurawki, mianowicie wypełnienia ścian składnicy bibliotecznej, oraz gzymsy. Jednocześnie z wykonywaniem konstrukcji żelbetowych poszczególnych pięter składnicy bibliotecznej wykonywane były schodki we-

wewnętrzne w składnicy, żelbetowe, związane konstrukcyjnie z całością. Poza tym przeprowadzono kanały podziemne dla rur centralnego ogrzewania.

Następnie przystąpiono do szalowania, zbrojenia i betonowania stropów ze świetlikami nad wielką salą wystawową (rozpiętość 14.80 m) i stropów nad mniejszymi salami wystawowymi, ze świetlikiem okrągłym, budowy ścian działowych, attyk i wiązania dachowego.

W ciągu września stopniowo zbliżały się do końca zasadnicze roboty, budynek został już w całości doprowadzony do swej właściwej wysokości. Wykonywano szalowanie dachu pod blachę, budowano komin centralnego ogrzewania, konstrukcję żelbetową głównej klatki schodowej, rozpoczęto pokrywanie dachu blachą cynkową, po czym rozpoczęto zabezpieczenie budynku na zimę. Świetliki wobec braku konstrukcji szklanych zostały przykryte prowizorycznymi daszkami z desek o pokryciu z papy, wygruzowano około 90% powierzchni parteru, wykonano rynny i rury spustowe i zawieszono na właściwych miejscach.

Roboty zostały zakończone w dniu 20 października.

Została w całości zrealizowana 1-sza faza robót to jest stan surowy. Budynek został wyprowadzony pod dach, oraz nakryty.

W czasie wykonywania robót żelbetowych były wielokrotnie przeprowadzane próby wytrzymałości i utrzymana stała kontrola betonu.

Ogólny łączny koszt robót, w okresie sprawozdawczym i poprzednim roku 1935, wynosi sumę 144.000 zł.

Po przeliczeniu koszt 1 m³ budynku w stanie surowym wynosi 16 zł.

V. Fundusz Zbiorowego Opracowania Bibliotek Ruchomych

Akcja zbiorowego opracowania bibliotek ruchomych, zapoczątkowana w roku 1933/34 i pozostająca od roku budżetowego 1934/35 pod opieką L. Z. P. K., — prowadzona była w roku bieżącym podobnie jak i w latach ubiegłych. Jej rola leżała w doniosłym niewątpliwie zadaniu szerzenia i pogłębiania oświaty i wiedzy w terenie — głównie na wsi — obok oficjalnej akcji szkolnej i oświaty pozaszkolnej. Mimo braku rozgłosu — akcja ta poszczycić się może rezultatami istotnie poważnymi, — a cyfry przytoczone poniżej, przemawiają w sposób imponujący.

1) Zestawienie rachunkowe za okres ostatnich dwóch lat przedstawia się jak następuje:

rok 1934/35			
wpływy	(ogółem)		zł 33.591.35
wydatki:	zakup książek	. . .	zł 26.257.62 — 79.9 %
	urządzenia	. . .	„ 2.683.29 — 9.2 %
	personalne	. . .	„ 2.440.29 — 8.3 %
	ogólna administracja	„	406.44 — 2.0 %
	opakowanie i przewóz	„	143.10 — 0.6 %
	razem rozchód	. .	zł 31.930.74
przeniesiono na rok następny	. .	zł	1.660.61
rok 1935/36			
wpływy	(ogółem)		zł 38.617.96
wydatki:	zakup książek	: . .	zł 30.168.78 — 78.6 %
	urządzenia	. . .	„ 4.138.75 — 13.8 %
	personalne	. . .	„ 1.887.63 — 6.2 %
	ogólna administracja	„	242.34 — 0.8 %
	opakowanie i przewóz	„	191.12 — 0.6 %
	razem rozchód	. .	zł 36.628.62
przeniesiono na rok następny	. .	zł	1.989.34

W uzupełnieniu powyższego zestawienia trzeba dodać, że po stronie wpływów dwóch lat, pozycję 54.869 zł 96 gr stanowią wpłaty od instytucji biorących udział w akcji bibliotecznej, a 17.339 zł 25 gr subwencje od Ministerstwa W. R. i O. P. Należy tu również podkreślić zwiększony udział samorządu gminnego, oraz datujący się od r. 1935/36 udział samorządu miejskiego, w szczególności miast takich jak: Biała Podlaska, Łosice, Żelechów, Międzyrzec, Terespol i Radzyń.

Po stronie rozchodów podkreślić należy wzrost pozycji na urządzenie bibliotek, dzięki czemu, techniczna obsługa bibliotek, nie napotyka obecnie na trudności.

2) Opracowanie bibliotek. Za wpłacone kwoty opracowano w latach: 1933/34 bibliotek 76, 1934/35 bibliotek 85, 1935/36 bibliotek 98 — w ogólnej sumie 259 bibliotek 75-tomowych, znormalizowanych, zagadnieniowych. W liczbie tej udział poszczególnych powiatów wygląda jak następuje:

powiat	bibliotek	powiat	bibliotek
Biała Podlaska	17	Łuków	4
Biłgoraj	4	Puławy	15
Chełm	25	Radzyń	15
Garwolin	44	Siedlce	3
Hrubieszów	23	Sokołów	26
Janów	6	Tomaszów	21
Krasnystaw	2	Węgrów	9
Lubartów	14	Włodawa	14
Lublin	29	Zamość	10

Znormalizowane komplety biblioteczne poświęcono następującym zagadnieniom: I. Literatura piękna, II. Rol-

nictwo i gospodarstwo domowe, III. Geografia i podróże, IV. Higiena i sport, V. Przyroda i technika, VI. Przysposobienie rolnicze, VII. Spółdzielczość, VIII. Zagadnienia społeczno-wychowawcze, IX. Zagadnienia gospodarcze, X. Zagadnienia społeczno-kobiece, XI. Regiony Polski, XII. Świat i jego dzieje.

W doborze książek uwzględniano zainteresowania młodzieży ze środowiska wiejskiego. Dobór książek w kompletach ustala specjalna komisja oceny książek.

W ostatnim okresie pracy oświatowej (1935/36) bibliotekami ruchomymi obsłużono 474 punkty biblioteczne, w tej liczbie punktów wiejskich 449. Ilość obsłużonych gromad wynosi zaledwie 10% ogólnej ich ilości.

Skład pracowników:

	1934/35	1935/36
nauczyciele	267	134
pracownicy gminni .	—	24
przodownicy wsi . .	80	201
inni	175	8

W roku 1934/35 było czynnych na terenie województwa przeszkolonych bibliotekarzy 19, w r. zaś 1935/36 — 145.

3) Czytelnictwo. Centrale bibliotek ruchomych liczą ogółem 36,102 tomy. W ciągu ostatniego roku dokonano 96.668 wypożyczeń, liczba czytelników: 16.915; przeciętna przeczytanych książek przez każdego abonenta: 5,1. Poczytność książek popularno-naukowych jest znacznie mniejsza, obieg wynosi 1,1 przy 10.258 wypożyczeniach.

VI. Komitet Wystawy Pamiątek z pobytu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Lubelszczyźnie

Powołany przez L. Z. P. K. w dniu 16 maja 1935 r. Komitet, ukonstytuował się na posiedzeniu w dniu 21.X.35 r., pod przewodnictwem vice-prezydenta miasta B. Liszkowskiego i ustalił program działania.

Za pośrednictwem prasy, bezpośredniej korespondencji, radia i szkół, komitet zaapelował do osób i instytucji będących w posiadaniu pamiątek z pobytu Marszałka w Lubelszczyźnie. Wszczęto również odpowiednie starania na terenie Warszawy i Krakowa w celu pozyskania znajdujących się w tych miastach pamiątek.

Wobec nasuwających się z początku trudności technicznych, przesunięto, ustalone pierwotnie na dzień 19.III.36 r., otwarcie wystawy do dnia 12 maja 1936 r.

W tym też dniu została otwarta wystawa w obecności przedstawicieli władz państwowych, kościelnych i społeczeństwa, w sali gimn. „Unii Lubelskiej”. Urządzenie wnętrza projektował i czuwał nad wykonaniem art.-malarz p. E. Duklan, katalog zaś przygotował do druku p. W. Ziółkowski. Ekspozyty pochodziły od osób prywatnych i instytucji z Lublina i z poza Lublina.

Zamknięto wystawę dnia 5 czerwca 1936 r.

W czasie jej trwania zwiedziło wystawę:

młodzieży	5993
osób dorosłych	<u>503</u>
razem	6496

Bilans dochodów i wydatków przedstawiał się jak następuje:

wpływy z biletów wstępu i katalogów	639.65 zł
subsydium L. Z. P. K.	200.— „
subsydium Zarządu Miejskiego	350.— „
razem	<u>1189.65 zł</u>
wydatki ogółem	<u>1161.12 „</u>
pozostałość w kasie	28.53 zł

Wystawa spełniła całkowicie swój wielki cel zebrania po raz pierwszy i stworzenia przeglądu historycznego pamiątek z pobytu, walk i działań Marszałka Piłsudskiego na terenie Lubelszczyzny.

VII. Komisja Plastyczna L. Z. P. K.

W czasie od dnia 1 stycznia do 1 kwietnia, Komisja Plastyczna rozwinęła ożywioną działalność, organizując trzy niemal bezpośrednio po sobie następujące wystawy: 1) malarzy krakowskich, zorganizowaną przy udziale T-wa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Krakowie od 19.I. do 3.II., oraz 2) prac Stanisława Noakowskiego i Stowarzyszenia grafików „Ryt” i 3) obrazów „Bloku Zawodowych Artystów Plastyków” z Warszawy, obu ostatnich zorganizowanych przy poparciu Instytutu Propagandy Sztuki w Warszawie.

Wystawy zwiedziło:

osób dorosłych	1137
młodzieży szkolnej	4149

Bilans finansowy przedstawiał się następująco:

dochody ze wstępów i inne	1077.35 zł
rozchody	<u>922.03 „</u>
pozostałość	155.32 zł
subwencja L. Z. P. K.	<u>100.— „</u>
razem	255.32 zł

Od kwietnia działalność Komisji Plastycznej przejęło nowo powstałe Towarzystwo Propagandy Sztuki w Lublinie. Agendy Komisji na mocy uchwały Zarządu L. Z. P. K. przekazane zostały T. P. S-i. Kuratorium Okręgu Szkolnego udzieliło sali w gimn. „Unii Lubelskiej”, na wystawy. Zorganizowanie stałych, po sobie następujących, wystaw było pierwszym tego rodzaju przedsięwzięciem w Lublinie — i dało początek do trwałego ożywienia życia artystycznego w mieście.

VIII. Nagroda literacka L. Z. P. K. im. Bol. Prusa za rok 1936

Zgodnie z § 5 statutu Związku, oraz art. 1 i 2 statutu i § 11 regulaminu nagrody literackiej jury w składzie: delegat Ministerstwa W. R. i O. P. prof. dr Julian Krzyżanowski, delegat P. A. L. Karol Irzykowski, delegat Związku Zawod. Literatów Polskich w Warszawie Jan Nepomucen Miller, delegat Związku Literatów Lubelskich ks. dr Ludwik Zalewski i delegaci L. Z. P. K. Maria Strawińska i dr Feliks Araszkiewicz, przyznało nagrodę w wysokości 1000 zł Kazimierzowi Andrzejowi Jaworskiemu, za jego oryginalną twórczość literacką,

za szczególnie wartościowe przekłady z literatur obcych głównie słowiańskich, oraz za pełne umiejętności i poświęcenia redagowanie i wydawanie mies. lit. „Kamena”, przez lat trzy bez przerwy, w Chełmie Lubelskim.

IX. Komisja Odczytowa (Pogotowie Prelegentów)

Działalność Komisji Odczytowej w okresie sprawozdawczym objęła teren całego województwa lubelskiego, przy czym w sumie odbyło się w okresie sprawozdawczym 60 odczytów w 28 miejscowościach. Odczyty odbywały się w niedziele i święta. Miały charakter popularno - naukowy, literacki, historyczny, społeczny, pedagogiczny i obejmowały następujące tematy: 1. *Wychowanie obywatelsko-państwowe*, 2. *Rozwój psychiczny młodzieży*, 3. *Rozwój seksualny i wychowanie seksualne*, 4. *Błędy popełniane w wychowaniu dzieci i młodzieży*, 5. *Młodzież a kino*, 6. *Niepodległość a sztuka*, 7. *Instynkt walki*, 8. *Faraday-samouk*, 9. *Człowiek ustokrotniony*, 10. *Od gwiazd do atomów*, 11. *Technika współczesna a człowiek*, 12. *Rasizm i elitaryzm we współczesnych Niemczech*, 13. *Wojna i pokój*, 14. *Megalomania narodowa*, 15. *Współcześni poeci o Lublinie*, 16. *Włochy a Abisynia (państwo, naród i kultura)*, 17. *Gospodarcze podstawy bolszewizmu, faszystu, hitlerizmu i program Roosevelta*, 18. *Przyczyny gospodarcze kryzysu*, 19. *Choroby zawodowe*. Poziom odczytów obliczony był na szerszy ogół słuchaczy; frekwencja wynosiła od 30 do 300 osób, przeciętnie po 100 osób na każdym odczycie. Odczyty w dużej mierze były bezpłatne, a nadto na każdy odczyt biedniejsi nie opłacali wstępu.

Czynny udział w akcji odczytowej brało 13 prelegentów, a mianowicie: dr Budzyński Stanisław, prof. Chomicz Konstanty, ks. prof. Chlastawa Andrzej, dyr. Dąbrowski Stefan, prof. Dec Franciszek, prof. Dulewicz Stanisław, dr Gdula Paweł, dyr. dr Gucwa Franciszek, prof. Juszczakowski Kazimierz, prof. Horyszewski Stanisław, prof. Kurzątkowski Julian, prof. Pluciński Kazimierz, prof. Ziółkowski Lech.

Odczyty organizowano przy współudziale Rodziny Politycznej, która zajmowała się stroną techniczną odczytów.

X. Komisja Rewizyjna

Komisja Rewizyjna Związku Pracy Kulturalnej w Lublinie, na posiedzeniu odbytym w dniach od 21 do 25 stycznia 1937 r., w składzie:

Ks. dyr. Ludwik Zalewski — przewodniczący Komisji, oraz dyr. Wiktor Helman i dr Jan Dańkowski — Członkowie Komisji dokonała rewizji ksiąg i dowodów kasowych za okres budżetowy od 1 stycznia 1936 r. do dnia 31 grudnia 1936 r. i stwierdziła co następuje:

I. Lubelski Związek Pracy Kulturalnej prowadzi księgę główną (amerykanke), księgę kasową, ewidencję składek, subwencji, wydatków administracyjnych i zaliczek (różnych). Księgowanie poszczególnych pozycji jest zgodne z dowodami kasowymi przychodu i rozchodu okazanymi przy rewizji, przy czym pozycje są rozmieszczone na właściwych kontach.

Na każdą pozycję rozchodową i przychodową znaleziono odpowiednie rachunki względnie dowody przychodowe. Wszelkie wypłaty są dokonywane na podstawie zleceń pisemnych, co zostało wprowadzone w bieżącym okresie sprawozdawczym.

II. Gotówka w kasie na dzień 31.XII. 1936 r. wynosiła 13 zł 69 gr, poza tym na książeczce Banku Gospodarstwa Krajowego Nr 2446 saldo dodatnie wynosiło 797 zł 58 gr, zaś w P. K. O. Nr konta 180201 saldo dodatnie wynosiło 3.400 zł 09 gr, co razem stanowiło kwotę 4.211 zł 36 gr.

III. Wykonanie budżetu. Preliminarz budżetowy uchwalony na rok 1936 przewidywał po stronie przychodu wraz z posiadaną gotówką kwotę 100.000 zł. Wykonano po stronie przychodu kwotę 120.353 zł 37 gr czyli budżet w przychodzie wykonano w około 120%. Nadwyżka powstała wskutek wzmożonych, a nie przewidzianych wpływów na akcję bibliotek ruchomych na którą zamiast przewidywanych 17.000 zł wpłynęło 41.899 zł 62 gr. Natomiast przewidywane wpływy z akcji zbiórkowej oraz od Banku Polskiego i od Związku Nauczycielstwa Polskiego okazały się nie realnymi.

Budżet po stronie rozchodu wykonano w kwocie 116.142 zł 01 gr co stanowi 116% preliminarza budżetowego, na co również wpłynęły wzmożone wydatki na akcję bibliotek ruchomych, na którą wydatkowano 42.339 zł 98 gr. Z powodu mniejszych niż preliminowano wpływów na akcję budowlaną wydatkowano jedynie kwotę 65.987 zł 40 gr co stanowi około 87%, mimo ograniczenia subwencji ze strony Związku.

Majątek Związku Pracy Kulturalnej w postaci nieruchomości (budowa Domu Pracy Kulturalnej) powiększył się w 1936 roku o kwotę 39.908 zł 82 gr i wynosi obecnie kwotę 111.698 zł 42 gr.

IV. Związek Pracy Kulturalnej w 1936 roku doprowadził budowę gmachu Pracy Kulturalnej w stanie surowym pod dach zgodnie z planem.

Wszystkie roboty budowlane są oddawane do wykonania w drodze przetargów ofertowych, zatwierdzanych na posiedzeniach przez Komitet Budowy, który prowadzi księgę protokółów. Wypłat za przeprowadzone roboty dokonuje się po uprzedniej akceptacji przez kierownika budowy inż. Łukasiewicza i przez Komitet Budowy.

Komisja Rewizyjna wobec powyższego, ograniczyła swe czynności odnośnie budowy Domu Pracy Kulturalnej do strony formalnej, gdyż za stronę techniczno-rzeczową ponosi całkowitą odpowiedzialność Komitet Budowy.

Działalność Funduszu Bibliotek Ruchomych została przez Komisję ujęta osobnym sprawozdaniem, ze względu na to, że rok obrachunkowy tego funduszu pokrywa się z rokiem szkolnym.

CZĘŚĆ II.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
TOWARZYSTW - CZŁONKÓW

1. Stowarzyszenie Techników Województwa Lubelskiego

ul. Szopena 8.
prezes inż. Fr. Papiewski,
sekretarz J. Kopanicki.

Ożywienie działalności wewnątrz Stowarzyszenia było stale aktualnym zagadnieniem, któremu Zarząd poświęcał wiele uwagi. Jakkolwiek wydaje się, że zasadnicze rozwiązanie tego będzie stać w pewnym związku z przyszłą reorganizacją świata technicznego, to jednak i w ramach teraźniejszych należało dążyć do większej aktywizacji życia w Stowarzyszeniu. Biorąc pod uwagę obecne warunki życiowe, Zarząd wystąpił na Walnym Zebraniu z wnioskiem o obniżenie składki członkowskiej do 18 zł rocznie, oraz o zaniechanie pobierania wpisowego od członków nowowstępujących, sądząc, że uchwalenie powyższego wniosku zwiększy wpływ nowych członków co wzmoże ze swej strony tempo życia w Stowarzyszeniu.

Zarząd rozpatrywał poza sprawami wewnętrznymi Stowarzyszenia wiele spraw innych, mających związek z życiem techniczno-gospodarczym województwa i miasta. W tych sprawach Zarząd działał bądź bezpośrednio przez swoich delegatów, którzy brali udział w pracach różnych komisji i komitetów jak: w Komisji Egzaminacyjno-Opiniodawczej przy Urzędzie Wojew. dla elektryków, Komisji Egzaminacyjno-Opiniodawczej przy Urzędzie Wojew. dla instalatorów kanalizacyjno-wodociągowych, w Miejskiej Komisji Budowlanej, Komisji Opiniodawczej dla spraw podatkowych i wielu innych.

W roku sprawozdawczym zostały wygłoszone następujące odczyty:

- 1) inż. S. Łukasiewicz — *O architekturze hiszpańskiej*
- 2) inż. St. Korczyński — *Zalety i wady najbardziej używanych systemów ogrzewania*
- 3) dr inż. Wł. Trzcinski — *Produkcja surowca tytoniowego w Polsce*
- 4) inż. A. Dominko — *Rzeźnia a ubój rytualny*
- 5) dr J. Dutkiewicz — *Stary Lublin*
- 6) inż. F. Skopiński — *Lubelszczyzna jako teren turystyczny*
- 7) dr W. Adamczyk — *Szkice obyczajowe do dziejów dawnego Lublina*
- 8) inż. J. Czerwiński — *Elektryfikacja Województwa Lubelskiego.*

Urządzano wycieczki:

- a) Zwiedzenie terenu miasta Lublina na którym wykonują się roboty Funduszu Pracy i
- b) Do państwowych magazynów tytoniowych na Wrotkowie.

2. Syndykat Dziennikarzy Lubelskich

Lublin, ul. Kościuszki 8.
prezes W. Gralewski,
sekretarz St. Rutkowski.

Sprawozdania nie nadesłano.

3. Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego

ul. Rynek 1., Trybunał

prezes prof. K. U. L. M. Popławski,

sekretarz dr J. Pliszczyńska.

Sprawozdanie obejmuje okres za rok 1935.

Środki pieniężne do prowadzenia instytucji T-wo czerpało z rozmaitych źródeł: składek członkowskich, opłat w czytelni, z subsydiów Magistratu m. Lublina i Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. W dniu 1-go stycznia 1935 r. Biblioteka liczyła 81 członków. Kwota, osiągnięta ze składek, wyniosła 1158 zł 80 gr. Dochód z czytelni wyniósł 787 zł 60 gr. Ministerstwo W. R. i O. P. udzieliło Bibliotece zasiłku w kwocie 3.000 zł. Magistrat m. Lublina dostarcza stale bezpłatny lokal i światło, oprócz tego w okresie sprawozdawczym ofiarował 2 tonny węgla i 450 zł. Pozatem jako dar prywatny na cele Biblioteki otrzymał Komitet od p. Radzyńskiego 150 zł, od p. dyr. J. Łopacińskiego 100 zł ku uczczeniu pamięci dr. K. Jaczewskiego.

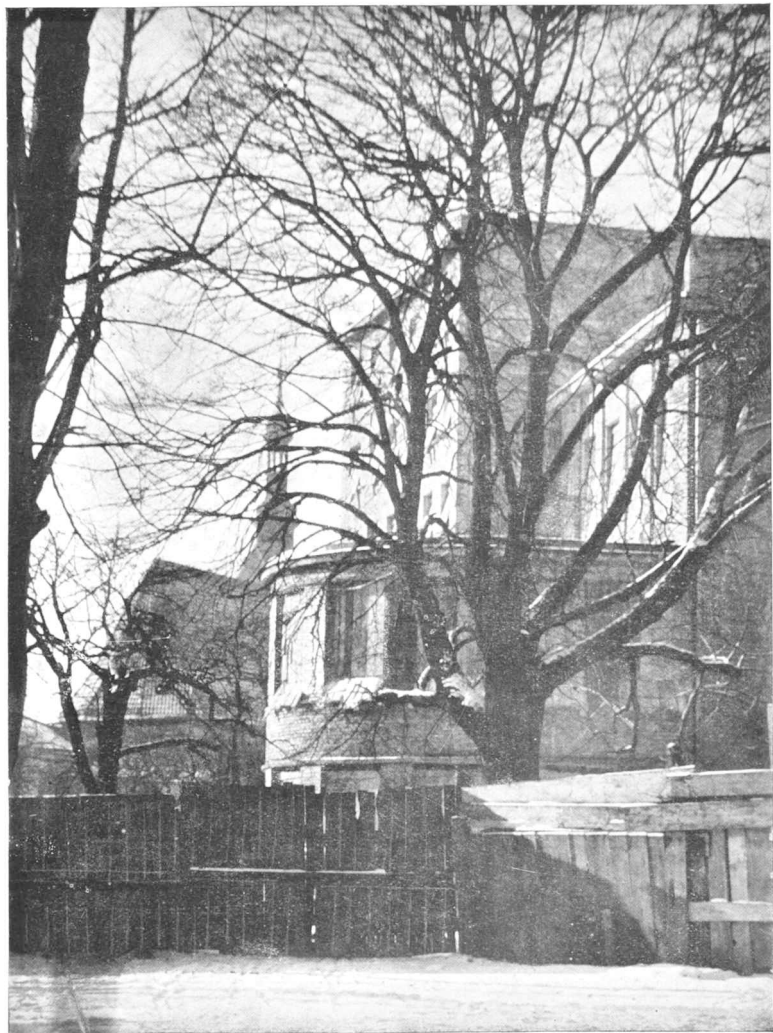
W roku sprawozdawczym Biblioteka była otwarta 266 dni. Z czytelni korzystało 6.562 osoby, przeważała młodzież szkolna 7 i 8-ej klasy, akademicy, oraz inni pracownicy umysłowi. Zainteresowania czytelników układały się w/g poszczególnych działów następująco: z działu ogólnego (encyklopedia, słowniki) korzystało — 155 osób, z filozofii — 292, religia — 18, nauki — społeczne, prawo — 1270 osób, lingwistyka — 171, przyroda, nauki matematyczne — 289, nauki stosowane — 123, sztuka — 60, historia — 717, geografia — 179, biografia — 150, lite-

ratura — 3.138 osób. Największą frekwencję zanotowano w styczniu — 922 osoby, najniższą — w sierpniu 110 osób. Do domu wypożyczono — 3.875 tt. Statystyka dzieł przeczytanych według poszczególnych działów wiedzy: filozofia — 197, religia — 12, nauki społeczne — 333, lingwistyka — 43, przyroda i matematyka — 132, nauki stosowane — 75, sztuka — 57, literatura — 2.495, historia — 319, geografia — 91, biografia — 118. Najwięcej dzieł wypożyczono w marcu (450 tt.) najmniej w sierpniu (130). Wynika stąd że przeszło $\frac{2}{3}$ przeczytanych dzieł było z zakresu literatury, dalsze miejsce zajmują nauki społeczne, geografia i historia.

Księgozbiór powiększył się w roku sprawozdawczym o 483 dzieła w 537 tomach. Sposób nabycia powyżej wymienionego przyrostu przedstawia się następująco: z zakupu pochodzi — 127 dzieł w 135 tt., z darów — 376 dz. w 402 tt. Na 1-go stycznia 1936 r. Księgozbiór Biblioteki zawierał — 31.356 dzieł w 47.293 tt., a razem z Biblioteką Chełmską 55.759 tt.

Dział rękopisów powiększył się o 6 pozycji. Do depozytu przyjęto 10 tt. Dubletów otrzymała Biblioteka — 355 tt. Druków lubelskich weszło do księgozbioru — 20. Druków obcych — 25. Dary pochodzą od instytucji publicznych i od osób prywatnych.

W roku 1935 Biblioteka uzupełniła wydawnictwo „Polska jej dzieje i Kultura”, nabyła „Literaturę Powszechną” wydawnictwo Trzaski, Ewerta i Michalskiego i prenumeruje Historię Powszechną (wyd. Trzaski, Ewerta i Mich. otrzymano w r. 1935 — 3 tt.) Oprócz czasopism otrzymuje Biblioteka dużo wydawnictw Urzędu Statystycznego.

Dom Pracy Kulturalnej – Widok na przyszły pawilon czytelní i Muzeum
i wieżę biblioteczną.

Wypożyczono rękopisy do następujących Bibliotek: do Biblioteki Akad. Umiejętn. — 3, do Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie — 1, do Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie — 4, do Biblioteki Narodowej w Warszawie — 1, do Biblioteki Wiktora hr. Baworowskiego we Lwowie — 47. Razem — 56.

Druków wypożyczono: Bibliotece Narodowej w Warszawie — 4, Akademii Umiejętności w Krakowie — 2, Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie — 1. Razem — 7. Biblioteka im. H. Łopacińskiego wypożyczyła dla swoich czytelników rękopisów — 6, z Biblioteki Akademii Umiejętności w Krakowie — 2 i z Ossolineum — 4. Oprócz zwykłych prac bibliotecznych nad skatalogowaniem przyrostu całorocznego, korygowano katalog alfabetyczny i działowy. Prowadzono czytelnię i wypożyczalnię, udzielając czytelnikom porad bibliograficznych, w miarę możliwości zajmowano się konserwowaniem księgozbioru, mianowicie: czyszczeniem, odkurzaniem książek, sporządzaniem teczek, podklejaniem zniszczonych kart i opraw.

Skatalogowano cały przyrost roku 1935, a także nieznaczną część Biblioteki Chełmskiej. (Na skatalogowaną część tej Biblioteki w r. 1935 zapotrzebowania nie było).

Na czym polega praca bibliotekarki w czytelni ogólnej? — 75% czytelników jest to młodzież szkolna, przeważnie klasy 7 i 8-ej. Młodzież zwraca się do Biblioteki: 1) dla szukania pomocy w nauce, 2) dla zaspokojenia własnych zainteresowań. Naogół młodzież jest mało przygotowana do samodzielnej pracy w bibliotece. Nie orjentuje się w katalogu dziesiętnym, nie

rozumie kartki katalogowej, rzadko pamięta autora, wymieniając tylko tytuł książki, a na szczegóły wydawnicze nigdy nie zwraca uwagi (co ze względu na rok wydania jest b. ważne). Nie uważa ile dane dzieło ma stron, czy dane dzieło jest samoistną jednostką bibliograficzną, czy jest nim artykuł w jakimś czasopiśmie. Gdy otrzyma czasopismo, w którym jest potrzebny artykuł, nie może go znaleźć, bo nie umie szukać w spisie treści. Nie umie korzystać z Biblioteki podręcznej — z bibliografij, ze słowników. Oprócz literatury, związanej z nauką szkolną, młodzież czyta książki i z wolnego wyboru. Wybiera nieśmiało, stara się ukryć wybrane książki przed okiem bibliotekarki. Korzysta z rozmaitych działów zakresu fizyki, astronomii, chemii, filozofii, (Dżems, *Doświadczenia religijne*), psychologii, (Freud, *Wstęp do psychoanalizy*), wstydliwie poszukuje tematów seksualnych, we wszystkich wypadkach pomoc bibliotekarki jest potrzebna, dotyczy informowania o księgozbiorze, o bibliografii, o metodzie poszukiwań, pozostawiona sama sobie młodzież, traci wiele czasu i energii nim się nauczy racjonalnie korzystać z biblioteki, katalogów i innych dzieł pomocniczych.

Zdarza się zauważyć pośród młodzieży zamiłowanie do druków pięknych — do wydawnictw artystycznych. Biblioteka daje możliwość przeglądania wydawnictw rzadkich i pięknych. Pozatem uczy Biblioteka szanować książkę jako dobro publiczne i jako ogniwo łączące jedno pokolenie z drugim.

4. Lubelskie Towarzystwo Lekarskie

ul. Krak.-Przedm. 20. II p.
prezes dr E. Czerwiński,
sekretarz dr Z. Kozłowski.

Zgodnie z celem Towarzystwa, odbywało ono stale 4 i 18 każdego miesiąca posiedzenia naukowe, na których członkowie lub goście wygłosili szereg odczytów i referatów, przedstawiali chorych i preparaty anatomiczne, wreszcie omawiali spostrzegane w praktyce przypadki. Towarzystwo utrzymuje bibliotekę dzieł naukowych i czytelną czasopism lekarskich. W roku sprawozdawczym wyeliminowano z biblioteki około 400 tomów duplikatów, którymi będą zasilone biblioteki poszczególnych szpitali lubelskich.

5. Lubelskie Towarzystwo Miłośników Książki

prezes ks dr L. Zalewski,
ul. Graniczna 1c.

W okresie sprawozdawczym urządziło Towarzystwo przy wystawie pamiątek z pobytu Marsz. J. Piłsudskiego w Lubelszczyźnie, wystawę książki, oraz współdziałało w opracowaniu i wydaniu katalogu wspomnianej wystawy.

6. Towarzystwo p. n. Muzeum Lubelskie

ul. Narutowicza 4.
prezes W. Dylewski,
sekretarz dr S. Wojciechowski.

W latach 1934/35 przedmiotem obrad Zarządu Muzeum były: a) częściowa zmiana statutu T-wa, b) udział

Muzeum w Związku Muzeów w Polsce, c) utworzenie Rady Muzealnej, d) legalizacja statutu T. M. L. i druk statutu po zarejestrowaniu Stowarzyszenia, e) Urządzenie magazynu na drugim piętrze w pawilonie lewym, f) projekt budowy gmachu Lub. Związku Pracy Kulturalnej na terenie Muzeum, g) udział Tow. M. L. w charakterze członka Lub. Związku Pracy Kulturalnej, h) wydanie odezwy i organizacja akcji propagandowej, i) sprawa sprzedaży duplikatów bonów miejskich i wymiana dubletów bibliotecznych.

W roku 1933/34 zwiedziło Muzeum 2292 młodzieży, a ogółem 5356 osób.

7. Towarzystwo Muzyczne

ul. Kapucyńska 7.

prezes inż. F. Papiewski,

sekretarz inż. Z. Jokiel,

We wrześniu 1935 roku została zorganizowana Orkiestra Symfoniczna T-wa Muzycznego z miejscowych sił muzycznych.

W okresie sprawozdawczym T-wo zorganizowało następujące koncerty:

27.XI.1935, Inauguracyjny koncert symfoniczny pod dyr. E. Dziewulskiego i kpt. L. Ksionka, z udziałem P. Lewieckiego (fortepian).

19.XII.1935, II. Koncert Symfoniczny poświęcony twórczości Schuberta pod dyr. E. Dziewulskiego i kpt. L. Ksionka, z udziałem Janiny Kelles-Krauzowej (śpiew).

20.I.1936, III. Koncert Symfoniczny poświęcony utworom

komp. rosyjskich pod dyr. E. Dziewulskiego i kpt. L. Ksionka z udziałem Anity Romanowskiej-Radzkiej (skrzypce).

24.II.1936, IV. Koncert Symfoniczny pośw. twórczości E. Dziewulskiego, pod dyрекcją E. Dziewulskiego, z udziałem Janiny Gwiazdeckiej (śpiew).

29.III.1936, V. Koncert Symfoniczny pośw. twórczości Noskowskiego pod dyрекcją E. Dziewulskiego i kpt. Ksionka z udziałem Chóru Nauczycielskiego Ziemi lubelskiej pod dyr. J. Chmary.

25.V.1936, VI. Koncert Symfoniczny pośw. twórczości Wieniawskiego, pod dyr. E. Dziewulskiego, z udziałem Wł. Zawadzkiego (skrzypce).

9.VI.1936, VII. Koncert Symfoniczny Mendelsohn-Saint-Saëns pod dyрекcją E. Dziewulskiego i kpt. Ksionka z udziałem J. Sontag-Kochańskiej (fortepian) i Emilii Wertheimowej (skrzypce).

2.XII.1935, I. Popularny Koncert Orkiestry Symfonicznej.

26.I.1936, II. Popularny Koncert Orkiestry Symfonicznej.

2.II.1936, III. Popularny Koncert Orkiestry Symfonicznej.

15.III.1936, IV. Popularny Koncert Orkiestry Symfonicznej.

22.III.1936, V. Popularny Koncert Orkiestry Symfonicznej bezpłatny.

5.IV.1936, VI. Popularny Koncert Orkiestry Symfonicznej.

25.III.1936, Bezpłatny Koncert Popularny.

27.III.1936, Bezpłatny Koncert Popularny.

28.III.1936, Bezpłatny Koncert Popularny.

13.III.1936, Recital Śpiewaczy Ady Sari.

21.III.1936, Recital fortepianowy Janiny Familjer-Hepnerowej.

1.IV.1936, Recital śpiewaczy Hanny Łosakiewicz-Molickiej.

2.IV.1936, Recital fortepianowy Mieczysława Münza.

17.IV.1936, Recital skrzypcowy Teodora Klajnmana.

Jak i w latach poprzednich T-wo prowadziło Szkołę Muzyczną im. St. Moniuszki pod dyрекcją Eugeniusza Dziewulskiego.

8. Towarzystwo Prawnicze w Lublinie

ul. Krak.-Przedm. nr 43.

prezes Bolesław Sekutowicz,

sekretarz Franciszek Lis.

Lista członków — 104, w tej liczbie 43 sędziów i prokuratorów cywilnych, 4 sędziów wojskowych, 45 adwokatów, 7 notariuszów, 4 urzędników adm. i skarb., oraz 1 profesor K. U. L.

Praca naukowa ześrodkowana była w 2 sekcjach: prawa cywilnego i karnego. W roku sprawozdawczym wygłoszono następujące referaty: w dniu 8 kwietnia 1935 — sędzia St. Filipecki na temat *Zlecenie w Kodeksie Zobowiązań*, w dniu 1 maja 1935 — adw. Fr. Stoch na temat *Nowe prawo upadłościowe*, w dniu 20 listopada 1935 — sędzia Dr. Z. Papierkowski na temat *Granice obrony oskarżonego w procesie karnym*, w dniu 26 lutego 1936 — sędzia E. Wolff na temat *Poręczenie według Kodeksu Zobowiązań*, w dniu

14 marca 1936 — sędzia Sądu Najwyższego, prof. Uniw. J. P. dr Jan Namitkiewicz wygłosił odczyt na temat *O niektórych zasadach prawa wekslowego według obecnego stanu prawa i nowelizacji*, w dniu 25 marca 1936 — sędzia Sądu Najw. prof. dr E. Rappaport wygłosił referat propagandowy, poświęcony organizacji III Zjazdu Prawników Polskich, w dniu 22 kwietnia 1936 — sędzia dr A. Berger wygłosił odczyt na temat *O sędziowskim wymiarze kary*. Przeciętna frekwencja na referatach i odczytach wynosiła około 60 członków. Wydano kosztem T-wa pracę sędziego A. Bergera *Współsprawstwo oraz Usiłowanie przestępstw nieumyślnych*.

Biblioteka Towarzystwa liczy około 1000 tomów dzieł prawnych.

W roku sprawozdawczym prenumerowano stale 15 czasopism fachowych.

9. Towarzystwo Propagandy Sztuki w Lublinie

ul. Rynek Starego Miasta 9 — kamienica „pod lwami”
prezes inż. B. Kelles-Krauze,
sekretarz M. Żywirska.

Towarzystwo Propagandy Sztuki w Lublinie zostało zawiązane dnia 30 marca 1936 roku.

Obecnie Towarzystwo liczy 34 członków zwyczajnych i trzech członków wspierających: dr Biernacki, p. Ludwik Księżycki i p. Maria Księżycka.

Celem T-wa jest szerzenie zainteresowania dla sztuk plastycznych wśród społeczeństwa lubelskiego przez organizowanie stałych wystaw, urządzenie odczytów, popieranie twórczości artystycznej.

W okresie sprawozdawczym Towarzystwo zorganizowało trzy wystawy:

1. Wystawa prac Związku Zawodowego Artystów Plastyków, projektów polichromii katedry w Chełmie i kwasorytów Leokadii Bielskiej.

Wystawa trwała od dnia 18 do 29 czerwca.

Zwiedziło ją osób dorosłych 72, młodzieży 62.

Wydatki 108 zł 07 gr Wpływy 49 zł

Deficyt 59 zł 07 gr

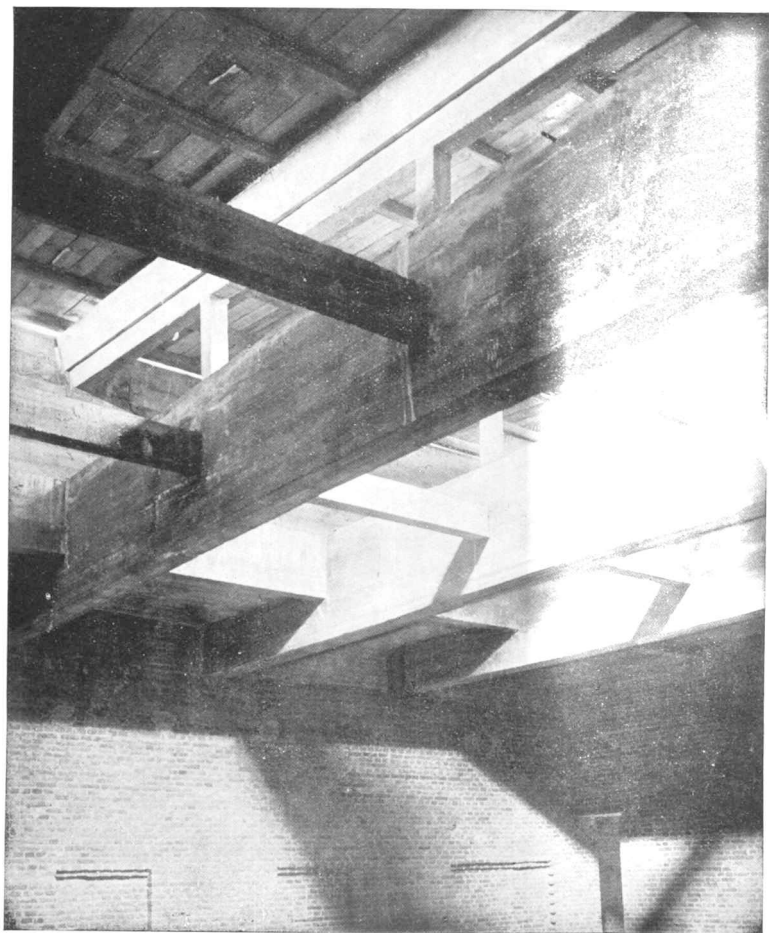
2. Wystawa p. n. „Salon Lubelski”.

Wystawa ta miała na celu zorganizowanie po raz pierwszy twórczości artystycznej lubelskiej.

Na wystawę nadesłano 219 prac z terenu Lubelszczyzny i 13 poza konkursem. Z czego jury kwalifikacyjne przyjęło 145 prac.

Otwarcie odbyło się uroczystie przy udziale Pana Wojewody i delegata Ministerstwa W. R. i O. P.

Wystawę zwiedziło 500 osób dorosłych i 400 młodzieży. Jury konkursowe — w skład którego weszli: przedstawiciele miejscowych organizacji kulturalnych i miasta, delegaci instytucji fundujących nagrody i prof. Akademii Sztuk Pięknych z Warszawy Leonard Pękalski, przyznało następujące nagrody: I nagroda 100 zł J. M. Rektora Kat. Uniw. Lub. — Jerzemu Wolffowi, II nagroda 50 zł Prezydenta Miasta Lublina—Leokadii Bielskiej, III nagroda 50 zł L. Z. P. K.—Aleksandrowi Jędrzejewskiemu, IV nagrodę Towarzystwa Prop. Sztuki — A. Kurzątkowskiemu, V nagrodę im. prof. Leonarda Pękalskiego — St. Gąsiorowskiemu, oraz trzy wyróżnienia: M. Kotowskiemu, W. Filipiakowi i Z. Miłosiowej.

Dom Pracy Kulturalnej – Wnętrze przyszłej sali wystawowej.

Bilans wystawy:

Wydatki 375 zł 92 gr Wpływy 457 zł 45 gr

Dochód 81 zł 53 gr

Na terenie wystawy Salon Lubelski Towarzystwo urządziło konferencję z prasą miejscową, celem zapoznania z pracą i celami Towarzystwa i zainteresowania przez prasę szerszego ogółu społeczeństwa lubelskiego.

W międzyczasie Towarzystwo dzięki ofiarności p. Ludwika Księżyckiego uzyskało odpowiedni lokal na Starym Mieście w kamienicy „pod lwami”, który zapewnił ciągłość rozpoczętej pracy T. P. S. — do czasu wykończenia lokalu w Domu Pracy Kulturalnej. Lokal ten T-wo odnowiło własnym kosztem i już 18 grudnia otworzyło tam wystawę prac Jerzego Wolffa i Zenona Kononowicza (58 prac Kononowicza i 54 Wolffa).

Wystawę zwiedziło 89 osób dorosłych i 66 młodzieży.

Wydatki 49 zł 63 gr — Wpływy 54 zł 70 gr.

Dochód 5 zł 07 gr

Stan kasy w dniu 31 grudnia 1936 r. 135 zł 54 gr.

10. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Lublinie

ul. Pierackiego 11.

prezes prof. dr Z. Kukulski,

sekretarz p. o. prof. Z. Tołwiński.

Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Lublinie w ostatnich dwóch latach 1935/36 kontynuowało swoją działalność w zasadniczych dotychczasowych kierunkach, rozwijając akcję 1) wydawniczą, 2) odczytową. Starano się Towarzystwo dawać przewagę pierwiastkowi regional-

nemu, zwłaszcza wobec powstania w Lublinie nowej placówki naukowej T-wa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu w Lublinie.

I. Stosunki zewnętrzne. Towarzystwo pozostawało w kontakcie z następującymi instytucjami naukowymi i kulturalnymi w Polsce i wymieniało z nimi wydawnictwa: Towarzystwa Przyjaciół Nauk: w Wilnie, w Łucku, na Śląsku, w Gdańsku, Ukraińska Akademia Nauk, Biblioteka Polska w Paryżu, Towarzystwo Naukowe Warszawskie. Stałym delegatem T-wa do Prezydium Zjazdów Historyków Polskich jest dr Leon Białkowski, prorektor KUL, a jego zastępcą dr Jan Kamiński. Delegatem do Rady Artystycznej m. Lublina jest wizytator dr Stefan Wojciechowski.

Towarzystwo współpracuje z Ogniskiem Filologii Klasycznej w Lublinie i nawiązało kontakt z innymi ogniskami metodycznymi.

W ścisłym kontakcie znajduje się Towarzystwo z Zarządem Funduszu Kultury Narodowej oraz z Lubelskim Związkiem Pracy Kulturalnej.

Od tych dwóch instytucji Towarzystwo otrzymuje zasiłki na wydawnictwa.

1. Zarz. Fund. Kult. Nar. przyznał w okresie sprawozdawczym 1500 złotych na druk drugiego tomu „Pamiętnika Lubelskiego” oraz 2000 zł na tom III tegoż wydawnictwa.

2. Lub. Zw. Pracy Kult. przyznał ogólnie na wydawnictwa 1000 zł, oraz na druk pracy St. Dąbrowskiego i J. Świeżego „Pisanki Lubelskie” 1000 zł.

Z innych ofiar na wydawnictwa otrzymano 300 zł od pp. Wrzodaka i Janiszewskiego.

Miejscowa prasa ustosunkowuje się życzliwie do Towarzystwa zamieszczając sprawozdania z działalności.

II. Działalność wydawnicza. Trudności finansowe wpłynęły na zmniejszenie ilości wydawnictw w okresie sprawozdawczym.

Pod kierunkiem Towarzystwa wydano: 1) pracę dr. J. Kamińskiego „Rola wojskowa Lublina w dawnej Polsce” (jako pracę Kom. Hist. nr 5), 2) II tom „Pamiętnika Lubelskiego” za lata 1931 — 34, 3) J. Riabinina „Materiały do Lubelskiego słownika aktowego”, 4) St. Dąbrowskiego i J. Świeżego „Pisanki Lubelskie”, 5) a w grudniu 1936 r. ukończono druk przekładu Tacyta „Dialog o mówcach”, dokonanego przez Ognisko Filologii Klasycznej w Lublinie pod kierunkiem i redakcją p. dr. Janiny Pliszczyńskiej i p. Kazimierza Plucińskiego.

Wydany w tym okresie II tom „Pamiętnika Lubelskiego” miał charakter inny niż I, gdyż wobec zwinięcia „Regionu Lubelskiego”, zawierał prace o charakterze regionalnym. Oprócz naukowych rozpraw, umieszczone były również poezje i nowele. Tom III posiadać będzie charakter ściśle naukowy. Druk zostanie ukończony na obchód 10-lecia Towarzystwa w jesieni 1937 roku.

III. Działalność imprezowa i odczytowa była dorywcza. Urządzono dn. 20.XI.35. uroczystą Akademię, ku czci St. Żeromskiego w teatrze miejskim. Na program złożyły się prelekcje dr M. Biernackiego: „Żeromski

jako człowiek" i dr H. Życzyńskiego „Żeromski jako artysta”, deklamacje, oraz fragmenty z „Przepióreczki”. Akademię poprzedziło słowo wstępne prof. dr Zygmunta Kukulskiego prezesa T-wa. Dnia 24.XI.35 odbył się w gimnazjum im. Batorego odczyt prof. Tadeusza Zielińskiego „O wykładach lozańskich Mickiewicza”. Odczyt ten zgromadził wielką ilość osób.

IV. Praca wewnętrzna w Komisjach i Kołach. Praca naukowa skupiała się w Komisjach, których obecnie działa 3. 1) Komisja Historyczna. 2) Filologiczna. 3) Historii Sztuki i Etnografii. Oprócz nich istnieje Koło Polonistów imienia śp. Antoniego Abramowicza.

Prezesem Kom. Hist. jest ks. dr Ludwik Zalewski, a sekretarzem dr. W. Godziszewski. Prezesem Kom. Fil. był dr H. Życzyński, następnie dr L. Kamykowski, a po jego wyjeździe od dn. 31.X.36. dr F. Gucwa, sekretarzem jest dr Tadeusz Sokołowski. Prezesem Kom. Hist. Sztuki i Etnogr. był konserwator Ksawery Piwocki, po jego wyjeździe jest konserwator dr Józef Dutkiewicz, sekretarzem jest mgr Maria Żywirska.

Prezesem Koła Polonistów im. śp. Antoniego Abramowicza był dr Fr. Gucwa, w październiku obrany zastąpił go dr Paweł Gdula, sekretarzem jest p. J. Lulek.

W Komisji Filologicznej na posiedzeniach odczytano prace p. L. Ziółkowskiego *O ogrodach Dellille'a*, oraz dr L. Kamykowskiego *O Poemacie satyrowym w Polsce*, recenzje dr H. Życzyńskiego o pracy p. Wł. Gackiego *Kobiety w twórczości Żeromskiego*, oraz zakwalifikowano do druku przekład dialogu Tacyta.

Na posiedzeniu Komisji Hist. Sztuki i Etnogr. wygłoszono nast. referaty: J. Świeży, komunikat o *kościółce w Różańcu i figurkach przydrożnych w pow. biłgorajskim* i pracę pt. *Strój ludowy i haft w Krzczonowie*, dr J. Dutkiewicz komunikat o *architekturze rynku Starego Miasta w Lublinie*, — J. Riabinin i J. Dutkiewicz *dawne pałace na tz. Korcach w Lublinie*. Koło Polonistów im. Antoniego Abramowicza działające jako ekspozytura T-wa ma charakter Ogniska met. i urzęda lekcje przykładowe, odczyty na tematy dydaktyczne, wieczory dyskusyjne, sprawozdawcze i recytatorskie.

11. Wydział Powiatowy Lubelski

ul. Pierackiego 2.

Przewodniczący dr J. Dańkowski,
sekretarz E. Wojnicz.

Wychodząc z założenia, że w rozwoju wszelkiego rodzaju prac kulturalno-oświatowych i społeczno-gospodarczych wartościowa książka jest nie zastąpioną pomocą, oraz z uwagi na znikomą ilość bibliotek na terenie powiatu, Powiatowa Komisja Oświaty Pozaszkolnej przy Wydziale Powiatowym w Lublinie rozpoczęła od roku 1933/34 planować akcję biblioteczną pozwalającą na zrealizowanie racjonalnie pomyślanej sieci bibliotecznej — w przeciągu około 10 lat.

W związku z powyższym postanowiono w ramach P. K. O. P.:

a) Skierować wysiłki finansowe na tworzenie 75 toмовych bibliotek normalizowanych, dobieranych dla środowisk wiejskich.

W/g przewidywań akcja ta do roku 1938 miała dać około 64 komplety, a więc na terenie każdej gminy znajdowałyby się 4 komplety.

b) Począwszy od roku 1938 zwrócić wysiłki finansowe na tworzenie centralnej biblioteki powiatowej skąd kierownik Centrali wysyłać będzie większe komplety książek t. zw. księgozbiory płynne do wszystkich gmin w powiecie.

Powyższa akcja jest konieczną ze względu na sztywność kompletów normalizowanych i nie możliwość zaspokojenia indywidualnych potrzeb środowiska pow. biblioteczkami.

Powołanie do życia i stałe powiększanie księgozbioru centralnej biblioteki wykluczy tworzenie własnych księgozbiorów gminnych, które ze względu na słaby dopływ książek (nowości) po wyczytaniu tracą na aktualności i zamierają powoli.

c) W miarę rozwoju bibliotek zaangażować na kilka godzin tygodniowo — poczem wyłącznie dla tego celu pracownika — kierownika Centrali, któryby dbał o właściwe wykorzystanie i rozwój prac oświatowych w oparciu o wymienione księgozbiory, oraz o dalszy rozwój akcji bibliotecznej.

W związku z tym w roku 1933/34 preliminowano i zrealizowano w Wydziale Powiatowym zł 1000, uzyskując 4 komplety normalizowane, w r. zaś 1934/35 kwotę zł 1500, co przyniosło 8 kompletów.

W okresie sprawozdawczym Wydział Powiatowy zainteresował powyższą akcją wszystkie Zarządy Gmin w powiecie — co w rezultacie spowodowało wstawienie do

budżetów gminnych na akcję biblioteczną kwoty zł 3000, z czego zostało zrealizowane 2950 zł.

Skomasowanie funduszków Wydziału Powiatowego wraz z Zarządami Gmin dało na akcję biblioteczną zł 4950, co przyniosło 17 kompletów bibliotek normalizowanych. W okresie sprawozdawczym (1935/36) biblioteczki normalizowane w ilości 29 wyzyskiwane były przez 1420 czytelników, którzy dokonali 11.360 wypożyczeń.

W oparciu o wymienione księgozbiory doprowadzono z rezultatem dodatnim 11 zespołów samokształceniowych.

Aby usprawnić działalność bibliotek, P. K. O. P. przy Wydziale Powiatowym zaprojektowała zorganizowanie kursu bibliotecznego dla kierowników punktów bibliotecznych. Kurs ten odbył się przy współdziale Kuratorium i zaprawił do wym. pracy 18 przodowników.

W planie prac na rok 1936/37 zostało przewidziane zaangażowanie płatnego pracownika (10 godzin tygodniowo), któryby pełnił obowiązki kierownika Centrali. Na posiedzeniu P. K. O. P. w listopadzie 1936 roku rozpatrywano powyższą sprawę ponownie, rezultatem czego budżet na rok przyszły został podwyższony o kwotę zł 500, z przeznaczeniem na utrzymanie kierownika Centrali Bibliotek Ruchomych.

W roku 1936/37 zostanie przekazana Kuratorium dla Lubelskiego Związku Pracy Kulturalnej na akcję biblioteczną powiatu lubelskiego zł 4500 co przyniesie 17—18 kompletów normalizowanych. Razem więc powiat lubelski posiadać będzie w r. szkolnym 1936/37 około 46 bibliotek ruchomych.

12. Zarząd Miejski w Lublinie. Oddział Oświaty i Kultury

ul. Rynek 1. Trybunał,
kierownik Petruczynek Feliks.

Poważny zakres działalności gminy w dziedzinie oświaty, kultury i sztuki wymagał oddawna specjalnej komórki organizacyjnej w ramach zarządu tejże gminy. To też Zarząd Miejski z dniem 20 sierpnia 1935 r. usamodzielił Oddział Oświaty i Kultury na prawach Wydziału, w kompetencji którego leżały bezpośrednio, lub pośrednio sprawy, będące przedmiotem niniejszego sprawozdania.

W dziedzinie t. zw. oświaty pozaszkolnej, Zarząd Miejski w Lublinie, w listopadzie 1935 r. dla uczczenia 10-tej rocznicy śmierci St. Żeromskiego otworzył Uniwersytet Powszechny Jego imienia.

Wykłady rozpoczęły się 27.XI.1935 r. i trwały do dnia 20 marca 1936 r. W tym czasie wygłoszono ogółem 139 wykładów z zakresu przedmiotów stałych, którymi były: historia, Polska współczesna, ekonomia społeczna, literatura, nauki przyrodnicze, higiena, historia kultury i sztuki, oraz odczyty na doraźne tematy zarówno społeczne jak i gospodarcze.

Wykłady odbywały się do stycznia 1936 r. 4 razy w tygodniu, później 5 razy w tygodniu w godzinach od 19-tej do 21-szej.

Wykładowcami byli przeważnie nauczyciele szkół średnich i powszechnych, oraz osoby, działające na polu społecznym i oświatowo-kulturalnym. Wykładowcy poświęcali się pracy honorowo, bezinteresownie.

Jedynie kierownik opłacany był w okresie trwania kursu w wysokości 150 zł miesięcznie. Stałych słuchaczy było 79 osób, w czym 29 bezrobotnych, reszta to terminatorzy, lub czeladnicy przeważnie bez wynagrodzenia lub bardzo skromnie opłacani.

Prócz stałych słuchaczy mogły na wykłady uczęszczać osoby niezapisane. Dorywczo korzystało z wykładów 842 osoby.

Po feriach świątecznych w styczniu uruchomiono świetlicę, którą wyposażono w radio, bibliotekę, czytelnię i gry.

Świetlica była czynna w dni wykładowe od godziny 18-tej do 21-szej.

W okresie wykładowym urządzono 1 wycieczkę do Gazowni Miejskiej, jedną wycieczkę na Wystawę Malarską i jeden raz słuchacze gremialnie wzięli udział w charakterze widzów w posiedzeniu Rady Miejskiej.

Na prowadzenie oświaty poza szkolnej Zarząd Miejski w Lublinie otrzymał 1.300 zł subwencji z Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Lublinie.

W dziale kultury i sztuki. Nader ciężkie położenie finansowe i gospodarcze gminy m. Lublina nie pozwoliło na szerszą działalność w dziedzinie kultury i sztuki. Budżet na te cele wyniósł w okresie sprawozdawczym zł 21.772, co na miasto Lublin, zarówno ze względu na ilość mieszkańców, jak i jego przeszłość historyczną wymagającą szerokiej opieki nad zabytkami, jest sumą niezmiernie nikłą. To też wiele agend, które raczej winny być prowadzone przez gminę, jak np. biblioteki publiczne, czytelnie, muzea itp. były tylko przez Zarząd Miejski subwencionowane. Do ta-

kich subwencionowanych instytucyj należą w pierwszym rzędzie: Biblioteka publiczna im. H. Łopacińskiego, oraz Muzeum Lubelskie.

Teatr Miejski w Lublinie. W ub. roku nie posiadał Lublin stałego teatru, a rolę jego pełnił zastępczo teatr objazdowy wołyński im. J. Słowackiego, pozostający pod dyрекcją Al. Rodziewicza.

Ogółem w sezonie teatralnym, a więc w czasie od września 1935 r. do końca czerwca 1936 r., odbyło się na scenie Teatru Miejskiego 117 przedstawień, w tym Teatru Wołyńskiego 99. Pozostałych 18 to imprezy T-wa Muzycznego, Akademie, odczyty, imprezy teatrów zamiejscowych itp.

Frekwencja teatru wyniosła ogółem 42.601, przeciętna na każde przedstawienie 364 osoby.

Pod względem kasowym: ogółem wpłynęło do kasy teatralnej 44.502,54 zł, co daje po potrąceniu podatków na P. C. K. i F. P., dochód netto zł 38.973.93.

Doceniając wielką rolę wychowawczą teatru Zarząd Miejski w Lublinie w porozumieniu z Dyрекcją teatru wołyńskiego wprowadził t. zw. przedstawienia popularne. Przedstawienia te cieszyły się nadzwyczajną frekwencją i dostępne były dla najszerzego ogółu niezamożnej ludności. Cena biletów bowiem wahała się od 20 gr do 90 gr. Przedstawień tych odbyło się 11, a skorzystało z nich 6.696 osób (przeciętna = 608 osób). Przed czterema przedstawieniami popularnymi wygłoszono odpowiednie prelekcje.

Archiwum Miejskie stało się również przedmiotem specjalnych zainteresowań Zarządu Miejskiego. Ze względu na trudności lokalowe i brak fach. personelu,

sporządzono na razie jedynie przy udziale kustosza Arch. Państw. w Lublinie J. Riabinina inwentarz najstarszych dokumentów miejskich, oraz prowizorycznie zabezpieczono całość archiwum.

Turystyka zaczyna być coraz bardziej doceniana przez Zarząd Miejski ze względu na swe niezaprzeczone walory wychowawcze i gospodarcze. W związku z nasileniem ruchu turystycznego — opracowano program i częściowo podjęto prace około podniesienia walorów estetycznych i zabytkowych starego miasta. Program przewiduje: w 1-szym roku — skanalizowanie wszystkich domów, w 2-gim roku — zmianę nawierzchni ulic, w 3-cim roku — odnowienie fasad domów. Jednocześnie udzielono pomocy finansowej i technicznej, dla podjętych przez Urząd Konserwatorski robót, około odnowienia d. winiarni w podziemiach domu nr 8 w Rynku i odkrycia fundamentów kościoła św. Michała.

Zebrano materiały i opracowano tekst do broszury propagandowej i afisza propagandowego Lublina, które następnie przy pomocy Zarządu Miejsk. zostały wydane przez Ministerstwo Komunikacji.

Zorganizowano 3-tygodniowy kurs dla przewodników po Lublinie, na który zgłosiło się 55 uczestników. Program kursu objął zarówno przedmioty teoretyczne z dziedziny zagadnień turystycznych, jak również historię i znaczenie pod względem zabytkowym i turystycznym Lublina i poszczególnych, znajdujących się na jego terenie obiektów.

Dla przeprowadzenia prac, związanych z ochroną zabytków i estetyzacji miasta została powołana Rada Artystyczna m. Lublina, jako organ doradczy.

Rada Artystyczna wyłoniła z pośród siebie sekcje: Architektoniczną, Historyczno-Zabytkową i Propagandową. Rada Artystyczna w zakresie swoich obowiązków regulaminowych współpracowała z Zarządem Miejskim b. wydajnie i ofiarnie.

Zaznaczyć należy, iż wyżej wymienione czynności zostały dokonane w niezmiernie uciążliwych warunkach, bowiem Oddział Oświaty i Kultury nie rozporządzał ani dostateczną ilością pracowników biurowych, ani dostatecznymi środkami pieniężnymi. To też te niewątpliwie dodatnie rezultaty pracy zostały osiągnięte w wysokim stopniu dzięki ofiarności wielu społecznie usposobionych osób.

13. Związek Zawodowy Artystów - Plastyków

ul. Narutowicza 36.
prezes Wł. Filipiak,
sekretarz W. Ziółkowski.

Związek powstał pod koniec roku sprawozdawczego i poza opracowaniem statutu, i programu działalności na przyszłość, nie mógł przejawić wydatniejszej działalności. Obok spraw samopomocowych, ochrony twórczości artystycznej itd., Związek ma cel kulturalny do którego zmierza przez kształcenie i pogłębianie wiedzy swych członków, szerzenie zamiłowania do sztuki itd.

14. Związek Literatów w Lublinie

ul. Narutowicza 2.

prezes J. Łobodowski,

sekretarz J. Wójcik.

Związek Literatów w Lublinie w okresie sprawozdawczym rozwinął bardzo żywą działalność przez organizowanie czwartkowych wieczorów dyskusyjnych, na których omawiano niejednokrotnie wśród gorącej szermierki słowa, aktualne tematy literackie. „Wieczory” odbywały się początkowo w Muzeum Lubelskim, a kiedy ta sala okazała się zbyt szczupła, przeniesiono je do sali rekreacyjnej Państw. Seminarium naucz. męskiego, lecz i ta przy liczbie uczestników, dochodzącej często do 300 stała się niewystarczająca. Komisja wieczorów dyskusyjnych, początkowo skupiona w ręku dr Feliksa Araszkiewicza, a później także i ks. dr L. Zalewskiego i dr Franciszka Gucwy starała się o dobór specjalnych tematów, uwzględniających na pierwszym planie twórczość poetów i pisarzy regionalnych, następnie najważniejsze zjawiska literatury ogólnopolskiej i obcej. Dla ożywienia i urozmaicenia tych wieczorów udało się komisji sprowadzić do Lublina kilku wybitnych pisarzy, którzy zapoznali słuchaczy ze swoimi niedrukowanymi jeszcze utworami.

Twórczości poetów regionu lubelskiego poświęcono następujące tematy:

dr F. Araszkiewicz — *Rozmowa z ojczyzną J. Łobodowskiego*; J. Czechowicz — *O twórczości Br. Michalskiego*; H. Domiński — *Poetycka działalność J. Czechowicza*; Wł. Podstawka — *O twórczości poetyckiej A. Madeja*; Wieczór Autorski Z. Meissnerówny; Wie-

czór Autorski dr M. Kossowskiego; Wieczór Autorski K. Jaworskiego.

Druga kategoria obejmowała tematy:

dr. F. Araszkiewicz — *Nowa seria listów B. Prusa*; J. Łobodowski — *Zmory, Zegadłowicza*; płk. Budrewicz — *Sól ziemi, Witlina*; Zdz. Popowski — *Woda Wyżej, Jalu Kurka*; Z. Bocheńska — *Granica, Nałkowskiej*; Z. Meissnerówna — *Cudzoziemka, Kuncewiczowej*; J. Wójcik — *Ludzie z wosku, E. Szelburg-Zarembiny*; M. Kłosowska — *Orka na ugorze, Wiktora*; M. Strawińska — *Maria Konopnicka a dzień dzisiejszy*; Wł. Gacki — *Kobieta i miłość w twórczości Żeromskiego*; M. Dietrichówna — *Niebo w płomieniach, Parandowskiego*.

Trzeciej grupie poświęcono następujące wieczory:

M. Choromański fragmenty powieści pt. *Szpital Czerwonego Krzyża*; Wieczór Autorski E. Szelburg-Zarembiny; Wieczór Autorski St. Buczkowskiego; Wieczór Autorski St. Brzozy (autora *Dzieci*). Wieczór ten urządzono wspólnie z Z. N. P. w Lublinie.

Ostatnią grupę tworzą wieczory:

dr Fr. Gucwa — *O sztuce dyskutowania*; J. Łobodowski — *O twórczości T. Szewczenki*; A. Sommerówna — *Aktualne zagadnienia literackie chwili bieżącej*; dr St. Papierkowski — *O poezji jugosłowiańskiej*; Wł. Gacki — *O twórczości J. Duhamela*.

Specjalny wieczór w dniu 19 marca 1936 r. poświęcono odczytaniu fragmentów pism Marszałka Józefa Piłsudskiego.

15. Związek Nauczycielstwa Polskiego Okręg w Lublinie.

ul. Wieniawska 8. m. 5.

prezes Wł. Petrykiewicz,

przew. wydz. pr. społ. A. Kozłowski.

I. W dziedzinie pracy badawczej Wydział Pedagogiczny zorganizował i przeprowadził badania wiadomości dzieci klasy VI szkoły powszech., w kierunku stwierdzenia czy program został dostosowany do możliwości dzieci i czy jest wykonalny w obecnych warunkach szkolnych.

Przeprowadzenie badań poprzedziło przygotowanie potrzebnego materiału testowego oraz wyszkolenie osób badających.

Same badania zostały przeprowadzone w pierwszej połowie czerwca 1936 r. na terenie wszystkich klas VI m. Lublina. Objęły również następujące miasta powiatowe: Biała Podl., Chełm, Hrubieszów, Lubartów, Łuków, Siedlce, Sokołów, Tarnogóra, Zamość. Ogółem zbadano wiadomości prawie trzech tysięcy dzieci.

Praca została przeprowadzona przez Poradnię Wychowawczą Z. N. P. w Lublinie przy pomocy Wydziałów Pedagogicznych wymienionych miast powiatowych.

II. Organizacja samokształcenia wśród nauczycieli ma za zadanie ułatwić zdobywanie wiedzy potrzebnej do pełnienia zawodu.

Wydział Pedagogiczny uruchomił dnia 1 stycznia 1935 r. Korespondencyjny Wyższy Kurs Nauczycielski. W listopadzie 1935 r. odbyły się egzaminy z działu A (pedagogika i nauka o Polsce współczesnej). Do egzaminu przystąpiło 46 osób, zdało 39 (85%).

W styczniu 1936 r. oprócz działu A został uruchomiony dział B (polonistyka).

Praca w dziale A została ukończona w listopadzie br. Do egzaminu przystąpiło 67 osób, zdało 58 (86,5%). Egzamin z działu B nastąpi w lutym 1937 r.

Aby pomóc w pracy początkującemu nauczycielowi, Wydział Pedagogiczny zorganizował podczas wakacji miesięczny kurs w Lublinie. W kursie wzięło udział 51 słuchaczy.

Trudności wynikające z codziennej pracy szkolnej pomaga rozwiązywać Poradnia Wychowawcza Z. N. P. w Lublinie. W ciągu 1935/36 r. zbadała inteligencję 329 dzieci, skierowanych przez szkoły. Ponadto zbadała inteligencję 148 dzieci, skierowanych przez szkoły powszechne do szkoły specjalnej.

Na prośbę Wydziału Konferencji Rejonowych Poradnia opracowała materiał, zebrany w maju 1935 r. na terenie 6 szkół powszechnych m. Lublina (badanie wiadomości dzieci kl. III) i zdała sprawozdanie z wyników na konferencji rejonowej w marcu 1936 r.

W ciągu roku udzielała porad ustnych i piśmiennych tym osobom, które się po nie zgłaszały.

Wydział Pedagogiczny prowadzi bibliotekę, liczącą 2857 dzieł. Wypożycza książki również drogą przesyłek pocztowych.

Ponieważ zapotrzebowanie nauczycielstwa pokrywa przede wszystkim Centralna Biblioteka Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego, biblioteka Z. N. P. dąży obecnie do tego, aby móc wypożyczać jak najwięcej książek słuchaczom Koresp. W. K. N.

Wydziały Pedagogiczne Oddziałów Powiatowych przy-

stąpiły do reorganizacji bibliotek związkowych. Następuje obecnie komasacja bibliotek ogniskowych, tworzenie bibliotek powiatowych o ruchomych kompletach, które zostają wysyłane do Ognisk.

III. Wydział Pracy Społecznej. W akcji społecznej, zmierzającej do szerzenia oświaty powszechnej, niektóre Oddziały Powiatowe wydają własne czasopisma lub współpracują z czasopismami powiatów. I tak: Oddział Pow. w Łukowie wydaje dwutygodnik „Podlasie”, Oddział Pow. w Międzyrzeczu wydaje: „Głos Powiatu Radzyńskiego”, Oddział Pow. w Siedlcach wydaje „Ziemie Siedlecką”.

Zarząd Okręgu zapoczątkował poza tym akcję zmierzającą do obrony i popierania oświaty powszechnej. W tym celu zorganizowany został na specjalnej konferencji „Komitet Międzyorganizacyjny Popierania Ośw. Powszechnej”. W skład Komitetu weszli przedstawiciele wielu organizacji społecznych, działających na terenie wojew. Lubelskiego. O tym samym charakterze powstały Komitety na terenie działalności Ognisk i Oddziałów Powiatowych. W niektórych powiatach Komitety powyższe zorganizowały Zjazdy Oświatowe, poświęcone obronie oświaty powszechnej.

Wydział Pracy Społecznej Okręgu w całej swej działalności prowadzi prace głównie organizacyjno-instrukcyjne. Jako pomoc w tym działaniu służy między innymi organ Zarządu Okręgu Z. N. P. „Ognisko Nauczycielskie” w którym poza artykułami dotyczącymi organizacji pracy społecznej umieszczono artykuł „O formach pracy społecznej” na terenie Okręgu Lubelskiego.

16. Związek Pracy Obywat. Kobiet Zrzeszenie Wojewódzkie.

ul. Kapucyńska 1.
przewodnicząca Wł. Lelkowa,
sekretarz E. Szymańska.

Na terenie Województwa Lubelskiego istnieje szereg oddziałów Z. P. O. K., z których 16 oddziałów miejskich i 22 oddziały wiejskie, poza opieką nad matką i dzieckiem, przejawiają działalność kulturalno-oświatową.

W oddziałach miejskich Z. P. O. K. prowadzone są następujące placówki: 9 przedszkoli, w 12 punktach kolonie i półkolonie dla najbiedniejszych dzieci, 9 świetlic (dla dzieci szkolnych, dla matek, dla dziewcząt i dla gazeciarzy). Przedstawicielki Z. P. O. K. w oddziałach miejskich biorą udział w Powiatowych Komisjach Oświaty Pozaszkolnej, w Radach Miejskich i innych organ. społecznych i oświatowych. Prócz tego czynne są: 1) 2 biblioteki publiczne, zawierające przeszło 1000 tomów; 2) biblioteczki przy świetlicach, z których korzystają dzieci, młodzież i matki.

Na wsi istnieją 2 świetlice dla młodzieży w wieku pozaszkolnym, a oddział w Łęcznej prowadzi wypożyczalnię książek (około 400 tomów).

Z dziedziny zagadnień kulturalno-oświatowych zostały wygłoszone referaty: *Samodzielność a upór u dzieci i młodzieży*, *Personalizm jako metoda wychowania obywatelskiego*, *Ustrój Państwa Polskiego według nowej Konstytucji*, *Współczesna myśl państwowa u nas i u obcych*, *Stosunek Państwa Polskiego do mniejszości narodowych*, *Profile spraw ko-*

biecych w nowych ustrojach politycznych, ponad to były wygłaszane referaty z literatury współczesnej z uwzględnieniem specjalnie literackiej twórczości kobiet, oraz różne pogadanki aktualne.

Na terenie wsi wygłoszono przeszło 40 referatów dla członkiń i szerszego ogółu kobiet na tematy organizacyjne i społeczne przez prelegentki, delegowane przez Zrzeszenie Wojew. Z. P. O. K.

Prace Z. P. O. K., jako członka Zw. Pracy Kulturalnej w dziedzinie oświatowo-kulturalnej mają te same dążenia rozpowszechniania i zdemokratyzowania oświaty i kultury. Z. P. O. K. osiąga powyższy cel przede wszystkim w pracy świetlicowej, organizując „wyścigi pracy” i konkursy dobrego czytania, rozwijając zdolności artystyczne młodzieży przez tworzenie chórów, śpiewy i inscenizacje, kształcąc poczucie estetyczne, ucząc robót kobiecych i budząc zamiłowanie do przyrody, przez uprawianie ogródków działkowych.

Liczne nagrody konkursowe świadczą o tem, że ta praca daje pozytywne rezultaty.

17. Związek Polskich Stowarzyszeń Śpiewaczych i Muz. Województwa Lubelskiego

ul. Krak.-Przedm. 47.

prezes dr Kazimierz Niżyński,
sekretarz Jan Waga.

Wojewódzki Związek Śpiewaczy powstał w roku 1930, jego żywsza działalność zaczyna się dopiero z rokiem 1936.

Zarząd Związku wybrany na rok 1936 skierował swe wysiłki ku obudzeniu ruchu muzycznego i śpiewaczego w Lublinie i w tym celu:

1. W dniu 9 lutego 1936 r. zorganizował koncert chórów lubelskich, w którym wzięły udział chóry: Akademicki i „Lutnia” pod dyr. St. Koszowskiego, „Echo” pod dyr. Eug. Dziewulskiego i „Lutnia Kolejowa” pod dyr. T. Markowskiego. Koncert poprzedzony został prelekcją Prezesa Związku Dra Kazimierza Niżyńskiego, na temat znaczenia kulturalnego i społeczno-wychowawczego pieśni.

2. W dniu 14 czerwca 1936 r. zorganizował drugi koncert chórów lubelskich, w którym udział wzięli, obok poprzednich, Chór Nauczycielski pod dyrekcją Józefa Chmary.

Oba koncerty zgromadziły dużą ilość publiczności, która entuzjastycznie przyjmowała wykonawców. Koncerty wywołały również żywy i przychylny odzew w prasie.

3. Na „Złot Śpiewaków Polskich” z kraju i zagranicy, jaki się odbył w dniach 27—29 czerwca 1936 r. w Warszawie, Związek wystąpił 3 chóry z terenu województwa lubelskiego: 1) „Echo” Lublin, pod dyr. Eug. Dziewulskiego, 2) „Lutnia” Lublin, pod dyr. St. Koszowskiego i 3) „Pieśń Ojczysta” ze Zwierzyńca pow. zamojskiego, pod dyr. Ign. Kurzępy.

W Turnieju śpiewaczym, jaki się odbył na zakończenie Złotu, przy bardzo silnej rywalizacji około 100 chórów z kraju i zagranicy, lubelski chór „Echo” pod dyr. Eug. Dziewulskiego, zdobył zaszczytną III-cią nagrodę, ufun-

dowaną przez Pana Ministra Spraw Wojskowych Gen. Dyw. Tadeusza Kasprzyckiego.

Chór „Lutnia” Lublin i „Pieśń Ojczysta” Zwierzyniec, zajęły w Turnieju dalsze miejsca.

4. Na „Złot Śpiewaków Polskich”, Związek zorganizował pociąg popularny z Lublina do Warszawy i wycieczkę w liczbie 500 osób, która udała się tym pociągiem do Warszawy na dzień 28 i 29 czerwca 1936 r.

5. W dniu 21 października 1936 r. odbyło się nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Delegatów stowarzyszeń śpiewaczych, na którym przyjęto i uchwalono projekt nowego statutu Związku, opracowany przez Zarząd Związku. Nowy statut dostosowany został do życia i wymogów ustawy o stowarzyszeniach.

6. W okresie sprawozdawczym, Zarząd Związku odbył 10 zebrań, na których omawiane były sprawy Związku i podległych stowarzyszeń, oraz w ogóle sprawy śpiewactwa na terenie Lubelszczyzny.

Wysłano do stowarzyszeń śpiewaczych i muzycznych ogółem 9 komunikatów Związku. Komunikaty wydawane są w formie periodycznego biuletynu i zawierają artykuły organizacyjne, artystyczno-fachowe i ogólne wytyczne pracy śpiewaczej, podejmowanej przez Związek w chórach.

7. W okresie sprawozdawczym przyjęto do Związku dodatkowo Chór Kościelny Parafii Mariackiej z Chełma Lubelskiego.

Obecnie do Związku należy 17 stowarzyszeń śpiewaczych i muzycznych, a mianowicie:

1. „Echo” Bychawa, pow. Lublin,
2. „Lutnia” Chełm Lubelski,

3. Chór Kościelny Parafii Mariackiej, Chełm,
4. Chór Kościelny Krężnica Jara, pow. Lublin,
5. „Echo” Lublin,
6. „Lutnia” Lublin,
7. „Lutnia” kolejowa, Lublin,
8. „Lutnia” Lubartów,
9. „Lutnia” Łopiennik, pow. Krasnystaw,
10. Chór kościelny w Piaskach Lut.
11. „Echo” Radzyń Podl.,
12. „Lira” Tomaszów Lub.,
13. „Lutnia” Zamość,
14. „Lutnia” Zdobunów,
15. „Pieśń Ojczysta” Zwierzyniec pow. Zamość,
16. „Lutnia” Żelechów, pow. Garwolin i
17. Towarzystwo Muzyczne w Siedlcach.

18. Lubelski Związek Teatrów i Chórów Ludowych

ul. Narutowicza 4.
prezes St. Duczyński,
sekretarz W. Grassówna.

Zadaniem Związku jest uporządkować wszystkie poczynania widowiskowe na terenie woj. lubelskiego, ułatwiać pożyteczną pracę zespołom teatralnym, chóralnym i muzycznym, zapobiegać w miarę możliwości i tępić szkodliwe wpływy, zaszczeniać i kultywować dodatnie wartości artystyczne szczególnie regionalne. Celem Związku: utworzenie wzorowego teatru i chóru ludowego, a przez to podniesienie kulturalne wsi i miast w Lubelszczyźnie.

W pracy tej podkreślić należy ofiarną i bezinteresowną rolę nauczycielstwa oraz zespołów szkolnych. Za przykład posłużyć może widowisko „Misterium pracy”, urządzone staraniem szkół powszechnych m. Lublina w dniu 1.II.1936 r. w Teatrze Miejskim przy udziale około 600 dzieci aktorów, 8-krotnie powtórzone ze względu na wielkie zainteresowanie młodzieży i starszego społeczeństwa.

Duże też postępy widać w pracy teatralnej zespołów młodzieży wiejskiej, grupującej się w „Związku Młodej Wsi” i „Wiciach”. Młodzież ta do zagadnień teatr. zaczyna podchodzić od strony ideowo-wychowawczej. Solidna więc współpraca z instytucjami daje już pozytywne rezultaty.

Związek organizował nowe i popierał istniejące zespoły teatr., chóralne i muzyczne. Dla bezpośredniej opieki i pomocy zespołom w terenie w zakresie repertuaru artyst.-techn. zorganizowane zostały, w porozumieniu z władzami szkolnymi, przy powiatowych komisjach oświaty pozaszkolnej t.zw. „Podkomisje teatralne”. Spełniają one tymczasowo funkcje powiatowych oddziałów związku. Związek zamierza stopniowo tworzyć swoje oddziały w każdym powiecie celem nawiązania żywszego kontaktu z zespołami. Narazie brak koniecznych środków pieniężnych stoi temu na przeszkodzie.

Niektóre „Podkomisje” należycie zorganizowały pracę teatralną i chór.-muz. na terenie swego powiatu. Poziom artystyczny w zespołach naogół jeszcze dość niski. „Podkomisje Teatr.” zarejestrowały w swoich powiatach w r. 1936 następną liczbę czynnych zespołów i urządzonych widowisk:

L. p.	P O W I A T	Chórów	Orkiestr	Teatrów	Wido- wisk
1	Biała-Podlaska	26	6	40	105
2	Biłgoraj	37	15	75	147
3	Chełm	21	3	79	340
4	Garwolin	31	5	65	328
5	Hrubieszów	122	19	34	250
6	Janów Lub. , ...	13	2	22	53
7	Krasnystaw	42	32	94	324
8	Lubartów	11	3	24	67
9	Lublin	22	2	36	105
10	Łuków	8	7	58	149
11	Puławy	25	6	48	254
12	Radzyń	28	8	35	94
13	Siedlce	13	12	65	180
14	Sokołów	31	8	56	98
15	Tomaszów	103	15	45	190
16	Węgrów	27	7	48	82
17	Włodawa	16	4	48	216
18	Zamość	46	19	107	345
Razem zespołów .		622	173	979	3327

Kierownicy zespołów rekrutują się przeważnie z pośród nauczycielstwa szkół powszechnych. Z zadowoleniem należy stwierdzić fakt coraz większego wyrobienia społ.-organizacyjnego wśród młodzieży wiejskiej, tak dalece, że na czele zespołów stają jej przewodnicy coraz liczniej.

Celem podniesienia poziomu artystycznego w terenie — Związek, w porozumieniu z Kuratorium Szkolnym, zorganizował, w latach 1934—1937, 7 kursów teatralnych i dyrygentów chórów i orkiestr ludowych, na których przeszkolono razem — 463 pracowników teatr. i chór.

W pracy kierowniczej na kursach brali udział członkowie Związku: Mgr. Br. Nycz, dr. Papierkowski, W. Batko, J. Świeży, Z. Ruszczewska, oraz instr. J. Chmara. Rezultatem kursów była bardziej ożywiona i wartościowa praca teatr.-chór. w terenie. Na szczególną uwagę zasługują obrzędowe widowiska przygotowane przez Związek pt. „Wesele Lubelskie” i „Kąpała” — jako wzorowe dla zespołów teatr. do spopularyzowania w Lubelszczyźnie. Przedstawień „Wesela Lubelskiego” odbyło się już 112, — akcja „Wesela” ustawicznie wzrasta i zatacza co raz szersze kręgi. Na „Kąpałe” i „Weselu Lub.” — było kilkanaście tysięcy widzów. Z innych imprez zaznaczyć należy: koncerty taneczne Hryniewieckiej J. w r. 1934.

Związek zapoczątkował w ostatnich latach akcję zbierania regionalnych materiałów: p. Batko, Kozłowski i inni zbieracze zebrali około 1000 pieśni lubelskich pod kierownictwem p. inst. J. Chmary; prof. Świeży zbiera modele, opisy, rysunki i fotografie oryginalnych strojów lubelskich. Materiały zebrane i uporządkowane będą wydane drukiem i staną się źródłem i podstawą do opracowania nowych widowisk.

Celem ułatwienia zespołom doboru repertuaru Związek prowadzi składnicę wydawnictw własnych i komisyjnych, teatralnych i muzycznych. Ze składnicy tej zaopatrzył wszystkie „Podkomisje teatralne” w dość pokaźne biblioteki teatr.-chór., dochodzące niektóre do 700 tomów — np. w Lubartowie. „Podkomisje” wypożyczają zespołom „sztuczki”. Związek gromadzi i wypożycza zespołom potrzebne do przedstawień kostiumy, dekoracje i różne rekwizyty. Szatnia posiada

przeważnie ludowe ubiory: lubelskie, łowickie, góralskie, krakowskie, śląskie, kujawskie i kurpiowskie, a nad to ubiory szlacheckie, mieszczańskie, wojskowe i jasełkowe—do użytku dla dorosłych i dzieci. Ubiorów jest 828 sztuk, wypożyczano pełnych kompletów od roku 1934 — w ilości 7.659. Na skutek częstego wypożyczania ubiory te są już dziś bardzo zniszczone i koniecznym jest rychłe uzupełnienie szatni przez uszycie nowych ubiorów. W r. 1936 wzbogacono szatnię kompletami nowych strojów — krzczonowskich i świdnickich, z pod Lublina, do „Wesela Lubelskiego”. Wykonane zostały z lepszych i trwalszych materiałów. Związek prowadzi stałą poradnię instruktorską i bibliotekę, liczącą ponad 250 egz. — dla kierowników zespołów i pracowników teatr. Informacyj i wskazówek fachowych udziela się ustnie lub pisemnie.

Komisja Rewizyjna Związku w składzie: pp. Karwowska J., Ogarkowa W. i Frąk St. po rewizji ksiąg i dowodów kasowych w dniu 28.XI.1936 r. stwierdziła racjonalną gospodarkę majątkiem i funduszami Związku. Bilans zamknięcia na 1.I.1936 przedstawiał się następująco:

I. Aktywa:

1. Kasa	37.61 zł
2. P. K. O.	16.32 „
3. K. K. O.	1.821.39 „
4. Dłużnicy	4.591.69 „
5. Szatnia	6.267.73 „
6. Ruchomości biurowe .	895.40 „
7. Wydawnictwa własne.	2.010.40 „

razem . . 15.649.54 zł

II. Pasywa:

1. Kapitał . . .	11.274.89 zł
2. Wierzyciele . .	2.194.16 „
3. Nadwyżka . .	2.180.49 „
razem . .	15.649.54 zł

W pracy napotykał Związek na częste kłopoty i trudności finansowe ze ściąganiem składek i należności na rzecz Związku. Dłużnicy zalegają na kwotę zł 4.591 i gr 69 i nie można od nich wydobyć pieniędzy. Częsty brak gotówki paraliżował nasze zamierzenia i rozpoczęte prace. Warunki lokalowe Związku (wilgoć, ciasnota, zły dostęp) wprost okropne. Wykończenie więc gmachu Lub. Zw. Pracy Kult., w którym Z. T. i Ch. L. ma otrzymać pomieszczenie, jest dla Związku palącą sprawą, bowiem majątek — szczególnie kostiumy — niszczą się ogromnie.

